

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

X legislatura
Tercer període

Sèrie C - Número 246
11 de novembre de 2013

Comissió d'Estudi del Dret a Decidir

Presidència de la M. H. Sra. Núria de Gispert i Català

Sessió núm. 7

SUMARI

Compareixença

de José Antonio González Casanova, catedràtic de teoria de l'estat i dret constitucional de la Universitat de Barcelona
(tram. 357-00454/10) p. 3

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El DSPC reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Mallot Traductors Associats · Imprès al Parlament
ISSN: 0213-7976 (general), 0213-7992 (sèrie C) · DL: B-3.468-1982 · www.parlament.cat

SESSIÓ NÚM. 7

La sessió s'obre a tres quarts de cinc de la tarda. Presideix la presidenta del Parlament. Assisteixen la Mesa la secretària general i el lletrat major.

Hi són presents els diputats Antoni Font Renom i Oriol Pujol i Ferrusola, pel G. P. de Convergència i Unió; Gemma Calvet i Barot i Marta Rovira i Vergés, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Maurici Lucena i Betriu i Ferran Pedret i Santos, pel G. P. Socialista; Jaume Bosch i Mestres i Dolors Camats i Luis, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, i Quim Arrufat Ibáñez, pel G. Mixt.

Assisteix a aquesta sessió el catedràtic de teoria de l'estat i dret constitucional de la Universitat de Barcelona, José Antonio González Casanova.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

Punt únic: Compareixença de José Antonio González Casanova, catedràtic de teoria de l'estat i dret constitucional de la Universitat de Barcelona, davant la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir (tram. 357-00454/10). Comissió d'Estudi del Dret a Decidir. Compareixença.

La presidenta del Parlament

Obrim la sessió de la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir.

Compareixença

de José Antonio González Casanova, catedràtic de teoria de l'estat i dret constitucional de la Universitat de Barcelona (tram. 357-00454/10)

Bona tarda als diputats i diputades. Saludar, en primer lloc, al doctor José Antonio González Casanova, que avui és la persona a la qual hem demanat que comparegui davant la comissió.

El doctor Josep Antoni González Casanova va néixer a Barcelona, l'any 1935. És un polític, jurista i escriptor català, especialitzat en dret constitucional. Va estudiar a la Universitat de Barcelona i el 1967 va obtenir la càtedra de dret polític de la Universitat de Santiago de Compostela, que va abandonar el 1971 quan fou nomenat catedràtic de teoria de l'estat de la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de Barcelona. Posteriorment fou nomenat catedràtic de dret constitucional a la Facultat de dret de la mateixa universitat, càrrec que va ocupar fins a la seva jubilació el 2002.

Fou membre del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya del 1981 al 2001, i del 2003 al 2006 va ser Síndic de Greuges de la Universitat de Barcelona. Compromès políticament, el 1962 fou un dels fundadors del Front Obrer de Catalunya, però el va abandonar el 1970 per passar a formar part del PSC-Congrés, i després s'integraria al Partit dels Socialistes de Catalunya.

Autor d'una extensa obra jurídica, política i assagística, ha escrit nombrosos articles d'opinió i estudis a

diversos diaris i revistes. El 2010 va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, i en els mèrits adduïts es deia: «Per la seva dilatada tasca educadora en els ideals democràtics i de canvi social des de la càtedra universitària i els mitjans de comunicació.» Com a expert constitucionalista va participar en la redacció de la Constitució espanyola i en els estatuts d'autonomia de Catalunya, d'Euskadi i de Galícia.

Doctor González Casanova, benvingut de nou i moltíssimes gràcies per ser entre nosaltres, i esperem amb ganes saber quina és la seva opinió sobre tot el que en aquests moments estem treballant a Catalunya.

Gràcies, i té la paraula.

José Antonio González Casanova

(catedràtic de teoria de l'estat i dret constitucional de la Universitat de Barcelona)

Molt honorable presidenta, estimada Núria, moltes gràcies. Senyors diputats, senyores diputades, no cal dir l'honor que em feu amb aquesta comanda perquè vingui aquí, no a explicar res, sinó a rebre les vostres indicacions i preguntes, si cal, no? Realment és la primera vegada que em dirigeixo, d'aquí la meva emoció, a uns representants del meu poble; una cosa són les persones i una altra cosa són els símbols. I vosaltres sou, a més de persones, símbols, en aquest moment, de la Catalunya que volem.

Per tant... –i perdoneu, perquè resulta que el meu ascendent és Peixos, i Neptú està passant per Peixos aquests dies i això em dona unes ploreretes impressionants–, doncs, emocionadíssim, dono les gràcies i demano perdó si alguna vegada la veu se me'n va per pura emoció; estic especialment sensibilitzat, ja ho dic, per Neptú.

El meu antic alumne i col·laborador en la càtedra de teoria de l'estat, professor Carles Viver i Pi-Sunyer, ha coordinat de manera magistral l'informe «La consulta sobre el futur polític de Catalunya», el qual és prou conegut per tots vostès, i no cal, per tant, que jo els faci una mena de resum de les diferents vies legals que poden conduir a la famosa ja consulta. La meva intervenció penso que s'hauria de limitar a interpretar aquestes vies segons els principis jurídics i polítics del dret constitucional de l'anomenat «Estat de dret», que en principi hem d'acceptar que, formalment almenys, és el nostre.

Jo crec que tota hermenèutica jurídica parteix d'un axioma clau: les normes són abans de tot mots, paraules, i quan constitueixen un sistema normatiu constitueixen alhora un sistema lingüístic, són un llenguatge. Sobre aquest axioma trobo oportú citar dos acudits. El del poeta castellà Pedro Salinas, quan afirma amb ironia que *el inconveniente de las palabras es que significan*. I el savi proverbi xinès, més adient per al que estem aquí: «Es comença per confondre les paraules i s'acaba per confondre a tot un poble.»

Al meu entendre, des de l'inici de l'espoli sistemàtic del poble, batejat com a «crisi», que coincideix, no per atzar, amb l'anomenat «procés de transició nacional de Catalunya», s'ha intensificat l'actual confusió que

per ignorància o mala fe pateixen els governants, els partits polítics i els mitjans de comunicació catalans i espanyols. No tan sols no han encetat un debat seriós, rigorós, objectiu i documentat sobre el tema, ans han fomentat la confusió de la gent amb l'ús incorrecte dels conceptes i principis polítics i jurídics, amb la seva manipulació en alguns casos sectària i en d'altres, al meu entendre –i amb tot respecte per qualsevol grup–, mentidera.

Dic això perquè, entre altres coses, hi estic incloent els periodistes, els grans responsables, molt més responsables a vegades que els polítics, perquè ells són el llaç clau de la democràcia, són l'enllaç entre els governants i els governats. I si ells no entenen de dret o no saben explicar-lo o se n'obliden o no el tenen en compte o frivolitzen, llavors s'ha trencat el més important llaç pràctic de la democràcia: el periodista, els mitjans de comunicació.

Jo, que vaig fer els meus estudis i el meu primer llibre era sobre comunicació humana i comunitat política, he centrat tots els meus estudis i tots els meus enfocaments professionals en el tema de la comunicació, que ara ja està de moda, però el 1967 era una novetat. Doncs, bé, va venir la democràcia i, evidentment, els periodistes... –que, per cert, es van comportar meravellosament en aquella època i van lluitar com els primers–, al meu entendre, ara, per culpa de..., ja no entenc per què, no ho acaben de fer.

Bé. Jo diria que no és cap exageració el que dic, perquè en una última enquesta que s'ha fet entre catalans, preguntats si es consideren els enquestats suficientment informats respecte a totes les conseqüències reals per a Catalunya de la seva opció per la independència, contesten afirmativament un 33 per cent, i negativament un 66 per cent, just el doble. El «no» augmenta tres punts entre setembre i octubre d'enguany, i el «sí» baixa dos punts, la qual cosa indicaria que a mesura que augmenta la incertesa sobre el futur polític, augmenta la sensació popular de no saber res, no entendre què passa; vull dir, incertesa sobre el futur polític: no entens res, no saps què passa... Per què els polítics no es posen d'acord i ho expliquen de forma entenedora?

En la mesura de les meves possibilitats i temps, això és el que intentaré tot seguit, refiat de la seva cultura política, de la seva intel·ligència comprensiva i de la seva paciència, pròpia de parlamentaris de reconegut aguant.

Començaré per donar la meua interpretació del concepte «dret a decidir», que és el pare o la mare de totes les restants fonts literàries que al meu judici han provocat la referida confusió verbal, escrita i, en darrer terme, mental –sense que això vulgui dir empanada mental, eh?, compte.

L'anomenat «dret a decidir», no oblidem que és dret. Si diguéssim «decidir», però estem dient «dret a decidir», per tant, és inevitable jugar durant un minut a ser filòsof del dret i filòsof del llenguatge.

L'anomenat «dret a decidir» no existeix com a tal dret. Raons: si ho invoquem com un dret natural, innat a

tota persona, a poder decidir sobre qualsevol objecte o opció, únicament existirà en la realitat pràctica si el seu exercici concret és possible. Per tant, una cosa abstracta, si és possible, és possible, existeix. *Existere*, ens poden dir els llatinistes, és «estar fora de», «estar en el món», eh? Per tant, serà impossible el dret a decidir –ara estic parlant en termes genèrics lingüístics– si l'opció és impossible també en ella mateixa. Un exemple: decideixo morir en el sis-cents aniversari de l'11 de setembre del 14. Sóc tan patriota que decideixo... En fi, molt bé, però clar, és impossible. Suposo.

Dos. Serà impossible mentre no es tingui el poder que cal per decidir. Com diuen els gallecs..., jo em recordo dels estudiants gallecs, dels més intel·ligents que he tingut, que deien: «Aquí cada un faï o que pode, cando lle deixan.» O sigui, el poder és la suma de la potència més la possibilitat. Pots tenir molta potència, *coeundi* o *generandi*, però no hi ha fill si realment no hi ha la possibilitat que hi hagi una dona que es presti perquè tu demostris la teva..., en aquest sentit.

Bé. Llavors, tercer lloc..., bé, un exemple –un exemple– del fet que no tenim poder per fer alguna cosa. És impossible decidir..., jo no tinc dret a decidir que s'acabin les retallades en salaris, educació i sanitat mentre manin governants al servei –ja no dic màfies– de grups internacionals... –si voleu espanyols–, financers. No tinc poder. Per tant, el dret a decidir sobre aquest tema..., i que amb sentit comú els nostres governants ni ho han plantejat, la possibilitat de fer una gran consulta sobre el *derecho a decidir* sobre què? Sobre la vida, sobre la mateixa vida, sobre la salut, els salaris, etcètera.

I tercer lloc..., impossible –impossible– ja específicament segons el que ens interessa, els principis cabdals de l'estat de dret. L'exercici de tota opció que estigui prohibida per una norma democràtica, mentre aquesta no sigui derogada per una altra, també democràtica, serà impossible.

Bé. És possible exercir el dret abstracte a decidir per tal de fer-lo real i existent en la pràctica concreta? La resposta meua és «sí», amb tres condicions: que l'opció no sigui impossible per ella mateixa, que es tingui el poder necessari per exercir l'hipotètic dret i que, en l'àmbit democràtic d'un estat de dret, l'opció no estigui prohibida per una norma i, en tal cas, fins que no sigui derogada.

Bé. Aquesta és una introducció ben senzilla, potser una mica abstracta i filosòfica, però crec que ens donarà una pista per entendre bé coses molt concretes després.

El dret a decidir del qual parlem els catalans –i ara ja concretem– no és cap impossible metafísic, tenim el poder necessari per exercir-lo –almenys potencialment, ja que hem dit que tot poder és la suma de potència més possibilitat–, i, en principi, no hi ha cap norma en un estat democràtic de dret que pugui o hagi d'impedir-ho, en principi, però apareix ja, darrer, el joc de paraules que provoquen confusió.

Per unes raons que uns titllaran d'oportunistes, altres de *despiste*, altres d'excessiu entusiasme per la nave-

gació, etcètera, resulta que al full de ruta dels nostres governants –molt respectables, evidentment– s'ha anat parlant unes vegades de «transició nacional» –la prova és que tot això depèn del sistema de transició nacional–, «futur polític de Catalunya, encaix amb Espanya, estat propi». Bé. Tindríem el dret de decidir sobre tot això? Sí, però sense saber en concret què signifiquen... Pot ser important saber... Sí, si ens donen les possibilitats sí. Però, sobre què? Això no ho sabem –això no ho sabem.

Per acabar-ho d'adobar, el més concret dels conceptes, l'estat propi, ha adoptat un caràcter camaleònic en forma d'estructures d'estat, o opcions diferents: «autonomista, federal, confederal, independent», però, en cap moment –i poso aquest exemple no amb cap intenció d'assenyalar ningú, sinó perquè simplement és una autoritat política–, el president de la Generalitat –en cap moment– identifica «estat propi» amb «independència». En principi és una paraula que procuraven deixar i donar raons per..., la qual cosa és lògica, en un món interdependent tot seria Europa, qui parla d'independència?

Continuo concretament i és l'única cita en què el cito a ell: «Quan em demanen si vull un estat independent responc que vull un estat propi; la independència plena no existeix a Europa. El meu model és que Catalunya tingui els mateixos poders que un estat dels Estats Units, dintre d'una federació, que seria la Unió Europea», diu ell. Dius: «–Bé. Alto, el federalisme dels Estats Units? Vol vostè estat propi, si Catalunya és un estat federal de l'Estat espanyol? –No, de l'Estat espanyol no, d'Europa, de la Unió Europea. –Perdoni, la Unió Europea no és encara un estat federal.» Alguns lluiten perquè sigui un estat federal, però, de fet, els nacionalismes amb estat estan intentant aturar-ho. I, per tant, ara Europa, o la Unió Europea, és una confederació d'estats, no és un estat confederat; entre altres coses perquè, ja ho veurem ara, no existeix aquesta figura.

Bé. I ara citaré la nostra honorable presidenta, amb el seu permís. La molt honorable presidenta del nostre Parlament... –o hauria de dir la «nostra honorable»–, la nostra presidenta del Parlament va dir un dia... –jo ho tinc apuntat–, diu: «La paraula “independència” no figura en el meu vocabulari. Independència com a tal, no; estat propi, sí.» Bé. Em penso que l'he citada correctament.

Una interpretació generosa d'aquests «aclariments», entre cometes, sobre l'estat propi fóra que, en definitiva, tot s'hi val, i ha de ser la decisió democràtica, convenientment consultada, la que adopti l'opció majoritària que ha de vincular jurídicament amb l'Estat espanyol. Tanmateix, penso jo, no sembla molt democràtic desresponsabilitzar-se de la solució d'un problema –sens dubte existent, però desenfocat, al meu entendre, i exagerat pels governants–, i fer-ne responsable una ciutadania que està perplexa i desinformada.

I aprofito un moment, si m'és permès... –perquè tinc ganes de dir-ho, i més davant del Parlament de Catalunya–, una cosa que ja vaig escriure però que ningú se'n va assabentar. Els dos pilars del desenfocament i

l'exageració, al meu entendre, que han donat base al gran moviment de la lluita per al dret a decidir han estat –i a més tinc textos que ho diuen a bastament, eh?, no vull repetir-me–: primer, la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, de la qual dic, de forma telegràfica, que..., mai llegida –mai llegida– o mal compresa; que, enfront del tòpic força divulgat, no es carrega, ni molt menys, el text aprovat en referèndum pels catalans. I això estic disposat a discutir-ho –sobretot amb el meu entusiasta amic Antoni Bayona, que en sap una tira–, si això que dic és exagerat, o el que és una exageració realment terrible és el que han dit des de l'expresident, honorable senyor Pujol, fins a l'exconseller socialista Antoni Castells, fins, a última hora, uns senyors catòlics i molt admirables d'associacions catòliques, que han repetit aquest tòpic per mi, que era una sentència que..., abans i després de la sentència. Després de la sentència...: «Hem d'anar a la independència claríssimament perquè aquesta sentència es carrega...» Bé. Senyors, aquí tinc comentaris, etcètera, si volen després en parlem.

I el segon pilar important, des del punt de vista sobretot popular: la manifestació de la Diada, declarada oficialment com a voluntat majoritària de Catalunya d'abandonar l'Estat espanyol. Estic dient aquestes coses que no semblen polítiques únicament, ni periodístiques únicament, estic parlant des del punt de vista jurídic. Una sèrie de persones –posem els periodistes, pobres, com a culpables– han creat el clima que ha estat la voluntat majoritària de Catalunya la que s'ha expressat en aquesta Diada. Bé. Jo, simplement, vull dir un petit detall. Jo vaig tenir la sort o la desgràcia de, per televisió, contemplar un senyor conegudíssim per les seves idees reconegudament sobiranistes i perfectament legítimes, senyor Felip Puig, dient-li al nostre periodista –dels millors de Catalunya– Cuní, que..., bé, quan li va preguntar que quanta gent hi havia a la manifestació, li diu: «Bé, jo això...» I van parlar d'altres, i si eren més o eren menys. Va dir: «Jo en això em refio molt de la Guàrdia Urbana. El que diu la Guàrdia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, jo..., per a mi és correcte. Ells tenen un sistema de... I n'hi havia 150.000.» I ho va dir així: «150.000.» És clar, jo em pregunto: què li va afegir el zero, que transformà aquesta gernació en la indubtable voluntat política de Catalunya?

Bé. Ens cal preguntar-nos què entenem per «estat propi», ja que no ho sabem, el que pensen els governants. Els nostres governants no saben o no volen aclarir què és el que entenen per «estat propi», que sembla... La concreció més gran s'ha aconseguit amb el dret a decidir, que és una cosa vaga..., que té la seva importància política, alto; entre parèntesis diria que potser no significa res, potser no deu ser res; però, de moment, aconsegueix coses tan importants com la confusió, la divisió dels polítics, dels partits a l'interior, aconseguir que el PP i el PSOE no s'entenguin, aconseguir que el PSOE i el PSC semblin que es barallin –al final no, però ja s'encarrega la premsa de dir que sí–, és a dir, té la seva finalitat.

Però jo no entro en temes polítics, estic en el pla jurídic. Llavors, em preguntaré, com tots els catalans: què

és això? Perquè si són iguals i igualment correctes les opinions..., bé, hem d'analitzar cadascuna d'aquestes opcions –l'autonòmica, federal, confederal i independentista–, la seva coherència –estic parlant en temes jurídics– amb el concepte d'«estat propi català», i la possibilitat, el que deia, que té cadascuna –perquè, si no, el dret a decidir no tindria possibilitats– d'exercir realment i pràcticament el famós dret a decidir.

Aviseu-me, estimada presidenta, si em passo, eh?, perquè el meu ritme... Procuero ser ràpid, però... (*Veus de fons.*)

Bé. Comencem per l'«estat propi», la versió A. Un nombre respectable de ciutadans de Catalunya..., aquí quan dic «respectable» ho dic de tots, però m'interessa que quedi clar que totes les opcions són evidentment, en dret, respectables. Un nombre respectable de ciutadans de Catalunya entenen com a «estat propi» el que ja tenen: l'Estat espanyol. Per què? Perquè el consideren apropiat. És propi perquè és apropiat. I apropiat en un doble sentit: u, en el sentit d'apte, idoni, útil per a Catalunya, i que, a més, els que siguin cristians, perquè el troben just, equitatiu i saludable; dos, en el sentit d'apropiable, en tant que la comunitat autònoma és part alíquota de l'Estat espanyol, en cert sentit ja és Estat, i en conseqüència té ja constitucionalment un 90 per cent –o un 80, això depèn ja...– d'estructures i poders estatals transferits i propis.

D'altra banda, l'Estatut estableix..., i això és una cosa secundària, però és molt oportuna per comentar una cosa que ha passat recentment. L'Estatut estableix que..., mireu si és Estat la comunitat autònoma catalana i forma part de l'Estat espanyol i és Estat espanyol –almenys de moment–, que això implica que el president –i està escrit a l'Estatut– de la Generalitat és el representant de l'Estat en tot el territori de Catalunya, la qual cosa implica, entre altres moltíssimes coses més importants, una cosa que protocol·làriament ha donat peu al periodisme a fer molta..., i que a mi m'ha estranyat com s'ha reaccionat davant d'això, perquè..., què implica? Implica la seva preeminència sobre el president del Govern central espanyol, ja que l'Estat és, per definició, un ens més estable, permanent i superior jurídicament que un govern, el qual, per pura lògica de govern, és versàtil, conjuntural i d'inferior nivell jurídic.

Jo no entenc..., potser ha estat una idea molt fina i d'un bon navegant o ha estat un oblit, no ha estat una qüestió de delicadesa ni de..., que si la senyora Cospedal vingui i que jo... No senyor, sigui el senyor Rajoy, etcètera, per definició de l'Estatut havia de ser el senyor Mas el que presidia. Per què? Entre altres coses, perquè sent president de Catalunya o de la Generalitat és el representant de l'Estat. No és un virrei, no substituïu el Rei. No, és simplement que la part d'Estat espanyol que constitueix Catalunya té un president, que és el senyor Mas en aquest moment; ho va ser el senyor Pujol, el senyor Montilla, el senyor Maragall...

Per tant, si a Madrid s'haguessin llegit... El que passa..., i no vull perdre el temps comentant que sí, que això estava a l'Estatut i això va desaparèixer no a la sentència, no, a les Corts. Van fer una fórmula que no

diu res, perquè no volien reconèixer aquest principi, i, per tant, no van voler citar a l'Estatut que pot més el senyor Mas que el senyor Rajoy. I van posar una fórmula que ara no recordo, però vaga, per amagar la cosa. Bé. En fi, perdoneu, ja no parlo més d'una cosa que..., però jo crec que és interessant per entendre-ho.

Bé. Un altre nombre no menys respectable de ciutadans de Catalunya considerarien l'actual Estat espanyol encara més propi, encara més apropiat i apropiable si, seguint una tradició catalana antiquíssima –la tradició de les esquerres catalanes des del segle XIX fins a la Constitució del 78, l'Estatut de 1979 i l'Estatut de 2006–, es fes una reforma constitucional sobre la matèria de l'actual Estat espanyol i es fes, de l'Estat espanyol actual, una federació plurinacional amb senat representatiu, i de la Catalunya autònoma se'n pogués fer un estat membre federat, amb la seva pròpia constitució, una clara atribució de competències plenament garantides internes i externes, i poder judicial propi; en definitiva –ho diré ara en relació amb la sentència famosa–, el que era el projecte de l'Estatut 2006 del tripartit, perfeccionat i sense les dificultats..., que s'haurien pogut esborrar fàcilment; ja es començava a fer per Montilla i amb Zapatero ja es posaven d'acord en una sèrie de coses molt llargues de la qüestió judicial, que eren perfectament inútils, perquè no calia dir que això era inconstitucional quan depenien d'una llei que ja es veia en el mateix Estatut que es faria i que quan es fes entraria en vigor aquella part.

Jo penso, personalment, que va ser una concessió al grup, diríem, *pepero* del tribunal perquè acceptés algunes coses que no volien acceptar. I va ser una jugada magnífica –ho penso jo– de les dues dones del tribunal, eh?, que van ser molt més intel·ligents que el senyor..., l'altre. I que, a més, és curiós, ens hem carregat una sentència aconseguida per una majoria molt justa dels partidaris de l'Estatut. Què hauríem dit si hagués guanyat la minoria dita «pepera»? Se li diu «pepera» i no és correcte; en fi, simplement la més conservadora, la que no comprèn què és un estatut. Però bé...

Tercer. Un tercer grup de respectables conciutadans creuen que l'estat propi hauria de ser aquell que s'anomena «estat confederal». És la posició que el senyor Duran i Lleida ha expressat molt clarament i molt bé –amb molta valentia, també s'ha de dir. Bé. Aquest estat català propi formaria una confederació amb l'Estat espanyol, la qual cosa suposaria, segons aquests partidaris, assolir la màxima sobirania –això és un tema, la sobirania, que ja en parlarem, si us interessa– sense perdre l'aliança amb Espanya; ho deixo per a després, per parlar de les crítiques que jo faria a totes aquestes... Però encara no he acabat, perquè queda la quarta i potser la més important, amb tot el respecte per a l'estat de dret.

Finalment, hi ha el grup de ciutadans que tenen per estat propi allò que ja establí l'italià Mancini amb el dret d'autodeterminació dels pobles: que cada nació té dret al corresponent estat. Ho va dir Mancini durant les lluites per la unitat italiana, etcètera, però això ja ho havia dit al segle XIII Santo Tomás de Aquino –o sigui, que això és una idea molt antiga–: «Cada

nació ha de tenir el seu estat», diguem-ne «nació» al que en diguem, diguem-ne «estat» al que en diguem, perquè en les èpoques són mots totalment polivalents, no?, vull dir, volen dir moltes coses «estat» i... Hi ha llibres sencers que expliquen els diferents sentits de la paraula «nació» i els diferents sentits de la paraula «estat».

Bé... Perdó, que m'he perdut. (*Pausa.*) Per tant, l'únic sentit que pot tenir –l'únic, eh?, l'únic– el concepte d'«estat propi» és el clar i català d'estat independent, assolit amb la naturalitat –i la paraula «natural» la va dir fa pocs dies el president, el nostre president– de qui es limita a exercir un dret nacional inviolable i que –i això és important per a aquest grup– no ha de caure –i en això coincideix el grup amb la meua crítica– en el parany d'eufemismes confusionaris, com és ara. Exactament. I això ho diu aquest grup, els únics que creuen que l'únic concepte que té sentit d'«estat propi», doncs, és independència.

Llavors, en què consisteix la crítica que fa aquest grup als altres o als principis que mantenen? Primer, que parlar de «consulta no vinculant» en substitució de «referèndum afirmatiu» és un eufemisme confusionari. Dos: situar l'opció per la independència, que seria l'única opció legítima per a una nació dependent d'un estat aliè, i fer-ho amb terceres vies, que per a ells són inviablès i que en realitat són vies d'escapatòria per defugir la responsabilitat patriòtica, també és una crítica que fa aquest grup. Tercer: no cal emparar conceptes... «dret a decidir», que és polivalent i fàcil d'interpretar com vulgui cadascú i que és una pura redundància.

Un altre punt: optar per la confederació –i és la crítica que fa aquest grup al plantejament del senyor Duran i Lleida– és amagar de forma vergonyant –vull dir, sense vergonya, d'amagatotis– que s'opta per la independència, ja que aquesta –la independència– és ineludible si s'aspira a confederar-se posteriorment amb l'Estat del qual hom s'ha separat –entre parèntesis: de les confederacions del món, que són pures aliances conjunturals i de les quals es pot separar un quan vulgui en l'Europa actual, han anat sortint els grans països federals. La confederació té una funció i una vocació d'integració unitària que acaba en l'estat federal. Alguns són més sentimentals, com els suïssos, i al seu estat federal li diuen el que li van dir al segle XV: Confederació Helvètica. Però, bé, ja sabem que és una federació, no una confederació.

Als Estats Units va costar no sé quantes pel·lícules de l'oest i de..., amb el nord i el sud..., confederals, que eren els de gris i el general Lee, i els de Grant, que eren els de...; en fi, tots ho sabem des de petits, que l'estat federal no ha estat una cosa fàcil i que..., bé, mireu Europa.

Bé. Doncs, és clar, si tu ets, en canvi, confederal a la inversa, si d'una cosa unitària te'n vas, la primera cosa que has de fer per després unir-te és separar-te. I això és la independència, tot i que sigui un minut. Com deia Pi i Margall per a l'estat federal: «No, no..., si podríem construir un estat federal...», encara hi havia el mite, l'obsessió que s'havia de ser sobirà per poder de-

legar sobirania i crear un estat federal. Molt bé, durant un minut tots els regnes d'Espanya o regions –aleshores no es parlava de «comunitat autònoma»– ens declararem sobirans, lliures, i ja està, en un minut hem fet la federació.

Per tant, realment, l'estat confederal no existeix. Caldria parlar de Catalunya com a estat confederat –que és diferent– i, evidentment, si vols tenir després..., com qui es separa, per després dir: «Mira, sí, però..., va, casem-nos o, en tot cas, muntem una vida comuna; podem compartir tal cosa, els nens... (*l'orador riu*), però separem-nos.» Bé. Doncs, és una separació. En això jo estic d'acord amb aquest grup independentista.

Una altra cosa amb la qual ja no estic d'acord: «Federar-se» –diuen els independentistes– «dins d'Espanya no té sentit, perquè» –la frase l'hem dit tots quantes vegades?– «dos no es federen si un no vol, i de federals a Espanya no n'hi ha.» En això dic que no estic d'acord perquè crec que us puc demostrar amb dades de tota mena que sí que n'hi ha, de federals. I fins i tot hi ha una proposta seriosa del segon partit en aquest moment espanyol, que, és clar, es pot pensar el que es vulgui, i es pot dir «això és comèdia, això és mentida», però existeix aquesta proposta.

En definitiva, tot això que no sigui un referèndum –i aquí dic, entre parèntesi, també és una idea d'ells– legal o il·legal, tot el que no sigui un referèndum és un engany, és una confusió. Per què? Perquè la nació, el poble, la democràcia estan per sobre de qualsevol norma jurídica. I això s'ha de fer amb una sola i clara pregunta: si hom vol, sí o no, la independència de Catalunya. I si no és així tot és fer volar coloms o ser, com diria en Carbonell, per porucs o prudents, traïdors a la pàtria. Crec que no he exagerat la posició aquesta.

Bé. Aleshores, aquí vénen les meves opinions sobre aquestes quatre posicions i potser ho deixaria, no?

La presidenta del Parlament

Moltes gràcies, doctor González Casanova. Ara farem una roda amb els ponents de cada un dels grups per cinc minuts, si és possible, per fer les preguntes, i després continuarem. En principi, aniran fent les preguntes els grups. Si considera vostè que prefereix respondre a cada dues o a cada tres, m'ho diu, i si no al final.

Comencem pel Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, i té la paraula la il·lustre senyora diputada.

Gemma Calvet i Barot

Gràcies, presidenta. Doctor González Casanova, moltes gràcies. I permeti'm dir-li, abans d'entrar en les preguntes, que per a mi també és un motiu d'emoció veure'l a vostè aquí, perquè –vostè no se'n deu recordar de mi; jo de vostè sí– fa molts anys vostè va venir a un institut públic de Barcelona, a l'Institut Joan Boschà, a explicar-nos la passió que li despertava la música de Mahler.

I ara vostè em dirà: «Per què avui toca parlar de Mahler?» Doncs, miri, mentre l'estava escoltant molt aten-

tament, i emocionada, he recordat que vostè en aquella conferència –han passat molts anys, més de vint anys– a mi em va transmetre alguna cosa més que coneixement; em va transmetre l'essència de la música, que era la llum, i vostè ens va transmetre als alumnes com la música podia conduir a la llum.

Doncs, bé, jo li faria el parallelisme..., després amb els anys, com a jurista, sempre he entès que al darrere del dret l'essència era buscar la llum de la democràcia. I en aquesta comissió jo penso que el que estem fent tots plegats és tractar amb aquesta música de les diverses notes dels diversos grups parlamentaris, amb aquesta imperfecta harmonia, però amb aquesta recerca, en un mateix llenguatge de la política, d'uns principis mínims que ens puguin permetre avançar responent a l'anhel d'un poble. Des d'aquesta concepció, la música porta la necessitat de trobar la llum.

I nosaltres li hem dit «dret a decidir». Li hem dit «dret a decidir» i, com bé diu vostè, no hi ha preceptes normatius que expliquin en què consisteix aquest dret. Però, com vostè sap, la música, l'autèntica música no és ni les claus, ni les notes, ni el que està escrit, sinó que va molt més enllà. Per tant, a nosaltres el dret a decidir ens permet aspirar a una grandesa de la democràcia, que és el dret que el poble sigui consultat sobre el seu futur.

Clar, en els arguments que vostè ens ha donat, vinculant el dret a decidir a aquests tres elements sobre quins són els requisits que haurien de tenir per poder-se exercir..., i ara aquí sí que ja li faig les preguntes. Vostè ha situat tres plànols: que no sigui impossible per ell mateix, aquest dret, i per tant l'aspiració a la independència –ja vostè mateix s'ha respost– no és impossible per ella mateixa; li pregunto si aquesta és la resposta. La segona és que es pugui exercir un poder necessari per exercir un hipotètic dret. Jo li pregunto: el dret a decidir, el dret a ser consultat sobre el futur, el poble de Catalunya, està vinculat directament al principi democràtic?

José Antonio González Casanova

Evidentment.

Gemma Calvet i Barot

D'acord. Per tant, tenim també aquí un contingut material d'aquest dret...

José Antonio González Casanova

I unes normes, també, que permeten consultar.

Gemma Calvet i Barot

Aquesta era la tercera pregunta. Com que vostè deia sempre que l'opció no estigui prohibida per una norma, jo li pregunto si està d'acord amb el constitucionalista senyor Roca Junyent, o amb la catedràtica Mercè Barceló, que ens han dit que perfectament la Constitució pot encabir, si hi ha voluntat política, una

consulta a Catalunya respecte del seu futur com a entitat política. (*Veus de fons.*) Sí, sí...

José Antonio González Casanova

(*L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.*) ...això que diu el Roca, el meu estimat Roca, i la Barceló, etcètera... Sí. He dit abans sobre què podem decidir i hi ha normes que ho permeten i fins i tot que donen empenta perquè es pugui fer? A la consulta, no al referèndum, que no és..., la paraula també és incorrecta, perquè no és referèndum, llevat que hi hagués una llei anterior que s'hagués de referendar; per exemple, l'Estatut. El que passa és que la immensa majoria dels referèndums d'independència han estat *a posteriori* d'aconseguir-los. Llavors ha estat com una festa nacional per celebrar-ho. Però si és abans no pot ser un referèndum, ha de ser una consulta. I la consulta és clar que està permesa a Espanya. Hi han cinc o sis camins per a la consulta, no per al referèndum –que, en realitat, seria no per al referèndum, per al plebiscit, que ve de *plebs*..., no, no es despectiu, no?, sinó de *pueblo*. O sigui, sí, hi estic d'acord.

Gemma Calvet i Barot

Nosaltres utilitzem el concepte, també, «referèndum consultiu», entre altres qüestions perquè..., i aquí, com a persona molt propera en el moment constitucional, sí que vull fer un esment del que per nosaltres significa la Constitució espanyola. És a dir, la Constitució espanyola va resoldre un moment d'extrema tensió, en el sentit que va tenir una vocació de norma de transició. I, com a vocació de norma de transició, va superar una tensió conjuntural impressionant: es venia d'una dictadura i s'estava encetant un període democràtic –com vostè sap, com a militant, a més, antifranquista– que heretava un llegat jurídic vinculat a una monarquia i a una transició més o menys organitzada des de l'antic règim, sens perjudici que l'esforç de la norma transaccional va ser avalada pel poble espanyol i, per tant, que va comptar amb un principi democràtic que va conduir al següent període democràtic en el qual ens trobem ara.

Doncs, bé, per nosaltres és imprescindible mirar enre per poder entendre que l'articulació des del punt de vista constitucional d'aquell moment ha de trobar ara un encaix, també normatiu per poder, com diu Tony Judt, mirar al voltant, obrir els ulls i actuar, políticament i en dret, en conseqüència amb el principi del realisme en el nostre context actual.

I en el nostre context actual, amb independència del que vostè fa com a valoració jurídica de la sentència del Tribunal Constitucional, el cert és que de forma àmplia –i jo diria que des de la representació parlamentària majoritària–, en un sentit relatiu, però majoritària del poble de Catalunya, hi ha hagut una ruptura institucional i una ruptura d'un vincle de confiança en el procés de la transició. Per tant, ara Catalunya vol encetar un procés, no es pot dir d'autodeterminació, de lliure determinació sobre el seu futur en base al dret a decidir. I, per tant, nosaltres entenem que per

aquest principi democràtic s'ha de garantir que pugui ser consultada.

Si vostè ens segueix, i compartim tot aquest discurs, jo li pregunto: per què no podem parlar ja del necessari exercici del dret a decidir amb una pregunta clara i concisa de si Catalunya té possibilitats de ser un estat independent? On estan els obstacles? Si des del punt de vista jurídic tenim el dret, si tenim una constitució que amb una interpretació àmplia i flexible no impedeix aquesta consulta, on estan els obstacles?

José Antonio González Casanova

Al Govern del PP. Ràpidament, a veure si contesto. L'article 92 de la Constitució parla de fer referèndum..., utilitza malament la paraula «referèndum», jo diria «plebiscit»; però, bé, «consulta» –consulta. I si és consulta, ja està; ja està aclarit tot, per bé i per mal. Perquè si és consulta no és vinculant, és consulta; per tant, no té més efectes jurídics que el fet que el Govern es doni per assabentat. Com quan el cap de l'Estat es donava per assabentat quan li comunicaven una pena de mort, si s'havia d'executar o no. En fi, que se'l carregaven, i es va donar per... I ja està, i es pot fer. Algun purista dirà: «No, no..., la Constitució diu: "Han de ser todos los españoles."» Primer, que la Constitució..., bé, em faig un embolic amb les ulleres i, per tant, és millor que vagi directament al gra: 92 (*veus de fons*), estimada secretària. (*Rialles*.) Caram, eh?, quin mèrit tenir la presidenta...

El 92: «Las decisiones políticas» –«decisión»..., derecho a decidir; entra– «de especial transcendencia» –no digamos– «podrán ser sometidas» –«podrán»; se puede– «a referendo» –equivocado, porque no es una ley que haya que referendar, ¿no? ¿Es correcto? (*Veus de fons*.) No, bueno, pero importante. Es consultivo; luego no es vinculante, ¿no? Y el referendo... Home, si és una llei sí que se pot referendar... però hacer una consulta... Jo no sé què pots referendar. La consulta no, fas la resposta; la pregunta ja està feta. Bé, doncs, ja està.

Dice: «de todos los ciudadanos.» –de todos. ¿No son ciudadanos españoles los catalanes? Para su desgracia, según muchos, sí, pero para el Estado actual son tan españoles que, fíjate, no permite que se vayan; luego tienen derecho a que se les dé la oportunidad esta. En ninguna parte dice que tengan que ser todos; que algunos interpretan: «No, ha de ser todo a la consulta.» No señor, si es consulta... Alto, si fuera referendo ya veríamos –ya entraremos en el tema–, pero si es consulta, perfectamente los catalanes pueden hacerla.

Son ganas de complicarse la vida y, yo diría, en el fondo..., guanyar temps, a veure si em doneu el 152, que és delegar una competència per fer el referèndum... Hi ha moltes fórmules. Carles Viver i Pi-Sunyer les explica totes i força bé. I, evidentment, també caldria les possibilitats de la Llei de consultes, la que està vigent i la que vindrà ara. Però, alto, estem com sempre, ha de ser consulta, sabent que això no és vinculant. I això una vegada, penso, el president Mas ho va dir: «Home, una consulta –una consulta– és quasi com una enquesta, no?, i ja ho sabem, les enquestes ja les sabem;

una consulta no és vinculant. Però, bé, d'acord.» I jo dic: qualsevol consulta es pot fer. Ara, l'objecte de la consulta..., que per això està la relació de si una pregunta o una altra, està en funció de sobre què sigui la consulta; a condició que sigui consulta, ho repeteixo, no referèndum, no plebiscit.

I l'objecte és el que fa impossible, en qualsevol consulta dels milers de consultes que es poden fer i desfer a Catalunya i a Espanya..., l'objecte és la separació, la independència. És a dir, això que és el vostre ideal –i que és un ideal perfectament legítim–, des del punt de vista de possibilitats legals, està totalment prohibit. Fins al punt que jo m'he permès fer una certa broma i dic als amics que diuen: «Bé. I llavors què passa? I com s'ho farà el Govern de Catalunya si resulta que està tot tancat i no es vol fer una cosa illegal? Com ho ha de fer?» I jo dic: «–Home, es pot inventar un nou eufemisme per substituir la paraula "independència", per exemple. –Com? –Doncs, mira, fent una mica..., amb els catalans, que ho sàpiguen, no?, amb l'ullet, picant l'ullet..., mira, preguntarem, segons la Llei de consultes, qui vol a Catalunya mar o muntanya. Els que diguin muntanya s'entendrà que volen independència, els que diguin mar s'entén que volen continuar en l'ambient de llibertat, el mar..., i ja està. Si guanya la muntanya ha guanyat la consulta; sabem que els catalans volen muntanya i no volen mar. I això vol dir que volen la independència i no volen seguir a Espanya. –Home, però això no és seriós.» Evidentment, això és una xorrada, no?, però cínicament el senyor..., però, bé, ja està feta la consulta. Si l'important és, de la consulta, que els governants i els polítics tinguin una cosa diferent de les enquestes Gallup... Perquè per les enquestes sabem, diríem, com està el mercat, eh?; actualment va pujant federalisme, està baixant independència..., es té por d'Escòcia, que sigui un fracàs. És a dir, en aquest moment, penso jo, estadísticament –sociològicament no hi entro–, sembla que està la cosa una mica..., com a mínim, això no es veu clar.

Però, bé, és igual, el cas és que tenen ja un sistema de saber-ho, si és necessari, i fins i tot, per a major inri, contra el Govern que ho impedeix: «Doncs mira, maco, demostrant que Catalunya és la capital de la ironia» –i ho és, de sempre– «et farà aquesta pregunta:» –i a veure si ho impedeixen– «voleu mar o muntanya? Si és mar, independència» –ara canviem perquè no sembli que la meua proposta és sectària (*L'orador riu*)– «muntanya... (*L'orador riu*.)» I ja està –i ja està. «Doncs, miri, han guanyat els que volen mar, els que volen la llibertat i no tancar-se en la muntanya. I ja ho sap també el senyor Rajoy, eh?: la majoria dels catalans volen independència.» I això es pot fer, però s'ha de fer amb aquesta fórmula ridícula; però que ens hi obliguen perquè no en tenim una altra. Per què? Perquè ja pots ficar tu la paraula «independència» o un eufemisme que no sigui un *chiste* com el que acabo de fer, sinó tal, i et diran: «Ah, Catalunya ni cap comunitat autònoma té competència per a aquest...» I, per tant, com que no té competència, no pot preguntar res sobre una cosa de què és incompetent.

A l'informe del meu estimat deixeble Carles Viver i Pi-Sunyer –aquesta part no crec que l'hagi feta ell–

diu que s'ha de tenir un concepte de «competència» no tan estret, i que sigui la cosa jurídica, no?, una cosa, en fi...; que no, que s'ha de tenir una cosa més àmplia. Però, senyors, jo no ho sé... –tu què en penses, Antoni?–, però realment el concepte de «competència» jo crec que està bastant delimitat, almenys dintre de l'estructura espanyola. No pots dir: «No...» Ah!, perquè diu –diu l'informe–: «Competència no és únicament quines competències tingui en matèria d'higiene d'animals, sinó totes les competències d'autogovern; com el Parlament, és una competència. Si em treuen la competència...» Bé, és un concepte que no..., jo crec sincerament que no passaria.

En tot cas, el Tribunal Constitucional, que s'equivoca moltíssimes vegades..., com la ficada de pota de suspendre una declaració del Parlament. Però, escolta'm, com es pot suspendre una declaració? És com aquell que deia: «Usted es un imbécil. –Pues ahora mismo se está tragando esas palabras. –Usted es un imbécil...» (*L'orador estafà la veu. Rialles.*) Es lo mismo, ¿no? ¿Cómo se puede suspender una declaración? Si de cas, si tingués força executiva, com alguns diuen, si fos la primera part executiva, com dient: «I ara ve el pitjor, ara em dedico a...» Llavors sí, és una preparació d'un acte executiu del Parlament. Però una simple declaració...

Declaració que, fins i tot amb l'argument del tribunal, ens la podríem carregar. És un tema de decisió. Si em perdoneu... És que se me'n va la cosa... Però penseu-ho. Diu: «Oh, és que no es pot dir..., el Parlament no pot dir que Catalunya és un ens jurídic, polític sobirà.» Com, que no ho pot dir? A veure, vostès es pensen que ho ha dit perquè... Vostès es pensen... Clar, la confusió que produeix la idea del dret a decidir..., ja ho ha dit Rajoy i tothom: «Derecho a decidir es separatismo, independencia. Y, por tanto, pues, ustedes lo que quieren es independencia y, por tanto, yo..., nada, eso de un estado soberano, pues, ni hablar.» Digo: «Oiga... si volen la independència aquests senyors és perquè no en són, encara, d'ens polític sobirà. Si no, per què voldrien...? Ja serien un estat. És a dir, un país, ens polític i jurídic sobirà és l'Estat. Per tant, a què ve una consulta sobre aconseguir un estat propi? Ja el tenim. –Com, que ja el tenen? –Sí, home, ja ho és. –No, home, no. Vostès el que volen dir és que vostès volen ser...» Clar, ho volen ser, ara no ho són; no tenen per què carregar-se aquesta declaració.

I, llavors, el que seria ja rematar la cosa –ja seria un plaer– és dir-li: «Escolteu, i dintre de la vostra filosofia resulta que és encara més ens polític, jurídic sobirà que mai. Perquè potser no ho serà el dia demà, no ho sabem, però ara sí que ho és.» És el que hem dit abans: és l'Estat espanyol, és la part d'Estat espanyol que comparteix la sobirania. Els mesos aquests que s'ha parlat tant de «sobirania», com sempre no se sabia què volia dir. Cosobirania..., és aquesta. Catalunya té una part de la sobirania, i quan fa un estatut, quan el fa aquí, fa un acte de sobirania catalana i espanyola. I quan va a les Corts fa un acte de sobirania catalana; espanyola, pel que té d'espanyola encara Catalunya, i a més espanyola per la col·laboració que fa amb altres d'Espanya a les Corts. Per tant, Catalunya, sí senyor,

malgrat la seva pròpia mentalitat –de vostès–, centralista i incomprendible i tancada a tot, és un ens jurídic polític sobirà. Almenys aquesta és la meva opinió.

La presidenta del Parlament

En nom del Grup Socialista, té la paraula l'illustre senyor Maurici Lucena.

Maurici Lucena i Betriu

Molt bé, gràcies, presidenta. Molt bona tarda, professor González Casanova, és una satisfacció sempre escoltar-lo, i ja que estem avui... –seguint l'estela de la diputada Calvet–, ja que estem, molt breument, en moments de reconeixements de la influència del veterà professor, jo voldria també aprofitar, doncs, el que vostè sap perfectament, no?, que és la gran influència intel·lectual que vostè ha tingut en el diputat que ara se li dirigeix.

Bé. Comprovem, al llarg de les diferents compareixences que hi ha hagut en aquesta Comissió del Dret a Decidir, que els constitucionalistes, alguns dels constitucionalistes de més prestigi a Espanya, com per exemple Rubio Llorente, com per exemple Carreras i com per exemple vostè mateix, el dret a decidir, com a concepte abstracte, els agrada poc perquè consideren que no és un terme que tingui una traducció unívoca jurídica i, per tant, que es presta a la confusió. Ara bé, també crec que coincideixen, els tres que he esmentat, en el fet que si ja parlem d'una cosa que jurídicament és més intel·ligible, que és la consulta, el que vostè deia «la famosa consulta», que alguns en diuen erròniament, segons ens acaba d'aclarir, «referèndum», d'això sí que en puguem parlar.

I jo vull ser pràctic, i perquè no tornem al debat més filosòfic, la pregunta que li faig és: en aquesta eventual consulta..., que jo crec que tots estem d'acord que seria una de les possibles solucions a un problema polític que des de fa ja uns quants anys existeix en el si de Catalunya i en el si d'Espanya amb relació, valgui la redundància, a les relacions de Catalunya amb Espanya. M'agradaria fer-li la següent pregunta: amb independència de quina sigui la data concreta en què se celebrés aquesta eventual consulta, amb independència de quina sigui la pregunta concreta, que ja sé que és molt important, m'agradaria conèixer la seva opinió de si és imprescindible que sigui acordada i legal entre governs, entre Govern català i Govern espanyol –acordada i legal. Jo entenc que si és acordada –i seguint després l'informe de Viver i Pi-Sunyer– ja es trobaria la manera d'encabir-la, com molts de constitucionalistes de prestigi diuen, en el marc o l'ordenament jurídic vigent. Aquesta és la primera pregunta: si és imprescindible l'acord i, per tant, la legalitat que emana d'aquest acord.

Segona pregunta; ara mateix en el debat polític català, doncs, un dels graons –dic «dels graons», dels següents graons que transitaran alguns partits polítics– prové d'una resolució que es va aprovar a l'últim debat de política general, en què aquesta resolució insta, entre d'altres coses, a traslladar la petició al Congrés es-

panyol de materialitzar, bé sigui per una autorització del 92 o bé sigui per la transferència a la britànica de la competència per poder convocar i celebrar la consulta..., doncs, transferir aquesta competència de l'Estat espanyol o del Congrés espanyol al Parlament de Catalunya. La meua pregunta és: si no està acordat prèviament l'objecte d'aquesta consulta –bàsicament, per entendre'ns, pregunta sobretot i també data–, vostè creu que és eficaç unilateralment des d'aquí demanar que se'ns transfereixi bé l'autorització, bé la competència, o pensa que és una via morta? La pregunta que li llanço és aquesta.

I la tercera pregunta i última que li faig és: en l'informe que vostè ha citat del seu deixeble, de Viver i Pi-Sunyer, doncs, una de les vies, que és la via d'última instància –que també, doncs, sovint la comenta el president de la Generalitat de Catalunya–, és la celebració d'unes eleccions. Jo ja sé que hi ha també un debat jurídic i polític molt interessant sobre què vol dir que tingui caràcter plebiscitari; jo crec que als efectes tot-hom ho entén. Perquè jo sempre dic que entenc perfectament que a molta gent no li agrada què vol dir el caràcter plebiscitari, però no hi ha res escrit en cap lloc que impedeixi que un partit polític vagi a unes eleccions, siguin quines siguin, amb un punt únic del programa, que en aquest cas sigui independència o el que sigui. Vull dir, que si aquestes eleccions se celebressin –i aquesta és la pregunta que li faig–, si alguns partits polítics –que espero que no, eh?, el Partit Socialista espera que no– portessin com a punt únic del programa la declaració unilateral d'independència, el que m'agradaria que ens expliqués és quins efectes creu vostè que tindria jurídics, però entenc que també polítics, una eventual declaració unilateral –i subratllo això d'«unilateral»– d'independència, tal com defensen algunes formacions polítiques d'aquest Parlament, com a recurs d'última instància.

Gràcies.

La presidenta del Parlament

Ja pot respondre.

José Antonio González Casanova

La primera pregunta quina era? Perdona, és que...

Maurici Lucena i Betriu

La consulta, si ha de ser acordada i legal. Si ho veu vostè imprescindible per fer-la.

José Antonio González Casanova

No. O sigui –primer–, imprescindible, no. Es pot fer. La meua impressió és que la seva eficàcia és purament, com sempre, com quasi sempre en aquest afer global, una forma d'anar..., qui dia guanya, any empeny, eh?, d'anar tirant.

No, perquè en definitiva és correcte dir..., o l'important no és en si la... Se li dona molta importància: «Oh, la...» No senyor, això que el més important és la con-

sulta és una forma d'amagar que el més important és si la independència «sí» o independència «no». Però com resulta que la pregunta «independència sí o independència no» no té consulta possible, perquè pel fet de ser l'objecte de la consulta és pel que és impossible, no per la consulta... La consulta ho pot consultar tot –per això he acudit a la fórmula «mar o muntanya», no?–, però pobre de tu que diguis alguna cosa que es pugui interpretar..., i, a més, els que ho interpretaran a Madrid tenen una capacitat fabulosa per veure fantasmes independentistes a tot arreu; doncs, que no sembli en absolut que tingui res a veure amb el tema aquest. Per tant, com que això és l'important, la qüestió de si serà per un sistema o altre, evidentment, és secundari.

Llavors ve la segona pregunta, no?, que era... Sí..., no..., quina era?

La presidenta del Parlament

La del 150.

Maurici Lucena i Betriu

Demandar al Congrés... –demandar al Congrés...

José Antonio González Casanova

Ah!, res; demanar al Congrés, res, si no saps encara sobre què faràs la pregunta. Primer, si hi haurà consulta, que és la primera condició perquè és el marc possible de tot, menys de la independència. La independència no té marc possible legal. El deu tenir moral i tot el que..., tindrà unilateralitat com a protesta, tindrà manifestacions, tindrà cent vuit ciutats al món fent via..., tot el que vulguis. I això està molt bé, però no té la protecció legal. Per tant...

Ara bé, una vegada això, la pregunta era «les eleccions plebiscitàries». I tu dius: «Punt únic». No és forçós. Primer, no és forçós, penso jo, que les eleccions tinguin un punt únic. Per què? Perquè seran autonòmiques, no seran generals. I al ser autonòmiques, bé, es planteja si hi pot haver un punt únic. Podria resultar inconstitucional; es podria denunciar per inconstitucional, per plantejar..., primer, si aquest és un punt únic, segur que és la independència i no es pot fer. Per tant, illegal; per tant, fora. I si va unit a altres coses tampoc, perquè és independència.

O sigui, si és independència..., penso jo, eh?, i no són qüestions meves personals, jo crec que, llegint la llei, és molt clara. Es podrà discutir si l'article 2... Jo vaig viure l'article famós 2, amb la pressió dels militars en concret, no?, on es va posar una cosa que sobrava i que jo hi vaig estar en contra. Jo vaig estar pràcticament..., em permeto ara, amb la confiança de la intimitat, presumir que l'article 2 el vaig fer jo. Fins i tot vaig haver de corregir Miquel Roca, que volia dir: «La monarquía será la garantía... –Perdona, Miquel, la monarquía ya no pinta nada como monarquía. Esto es un estado, no estamos en el siglo xiv. Por tanto, es la Constitución... qui ha de garantir...» I llavors vam ficar... Es va tenir tanta por d'això del dret dels pobles i tal, que van posar els militars... I m'ho va dir

Miquel. Va dir: «No, no..., els militars no ho passen.» Dic: «Home, ja ho sé.» Però també vaig fer uns quants escrits on demostrava que era pura retòrica, que no volia dir res, perquè si parlen de la «unidad indivisible de España», és que és divisible. Clar, si és indivisible hi ha parts. Per tant, un estat plurinacional que reconegué el concepte de «nació», que digués: «Doncs, si ets nació tens Estat i, si no...» Això es pot fer amb la Constitució, perquè és indivisible. Ara, no és el mateix ser indivisible que inseparable. Espanya inseparable de qui? Bé, no sabem de qui, però una part d'Espanya, separar-se, això es el que no es pot fer segons l'article 2; si s'interpreta així. Si jo ho interpreto d'una altra manera, podria ser, però em fa l'efecte que sóc bastant minoritari a l'hora d'explicar que «indivisible» no vol dir «inseparable».

I després, declaració unilateral. Pot tenir un efecte literari extraordinari, periodístic, de televisió, com el llibre estupend de ciència-ficció profètica de la Gabancho, quan parla que Miquel Roca és el president de la Generalitat no se sap per què, perquè estava guanyant molts diners i no té per què fer-ho, però poc patriotisme... Doncs, va allà, tal, i llavors, davant del Parlament: «Què us sembla, declarem la independència?» I la gent diu que sí. I llavors els periodistes ho saben i comença una riada de gent a baixar per la Rambla, etcètera. El Ruiz Gallardón, que figura que és president del Govern, diu: «Home, jo no puc fer res. Què diria Europa? No puc enviar els tancs.» I total, que es produeix... Bé, doncs, qui pensi que això és possible està pensant en ciència-ficció –clar, com la Gabancho, no?–, perquè realment no passarà re –no passarà re.

És a dir, es farà la declaració. Podria... –si a Madrid són burros, que és molt possible, doncs–, que immediatament ho enviïn al Tribunal Constitucional, perquè s'ha fet una declaració illegal. Bé, però les declaracions ja hem quedat que no signifiquen re. Políticament poden significar molt, jurídicament no signifiquen re. Des del punt de vista europeu, bé, és possible que la premsa –alguna– digués... Home, sí, és notícia, sempre és notícia. Si resulta que Baviera diu una cosa així, surt a tots els diaris: «Baviera s'ha declarat...» Bé, i què? Bé, en el cas d'Espanya no passarà. Ni ha de venir la Guàrdia Civil, ni és el Sis d'Octubre del 34, amb el Dencàs, d'Estat Català, fugint per les clavegueres. No, no..., en fi, està la cosa... O sigui, jo no li veig cap transcendència jurídica –jo aquí estic parlant del pla jurídic– a la declaració aquesta. Ara, alto, compte, políticament, evidentment.

I jo en alguna reunió m'he atrevit a dir una cosa, que la dic ara, fora, diríem, de context, perquè és una opinió personalíssima i no és gens jurídica. Si hi ha unes eleccions d'aquestes dites «plebiscitàries», segons les enquestes les guanya el senyor Junqueras. I com que el senyor Junqueras, jo crec –perquè a més m'han explicat coses personals d'ell que jo no sabia– que és molt diferent de la imatge que té d'home..., d'estar sempre defensant uns grans ideals, sinó que és Junqueras, o sigui, que és un home amb flexibilitat, flexible, i a més té l'exemple històric d'en Macià i d'un altre de fora d'Espanya, d'en De Gaulle, jo crec que ell és l'únic que podrà arribar a un acord amb Madrid –és l'únic–,

si no és que hi ha una altra fórmula que interessi més a la gent. Però en principi, si el senyor Junqueras es veu..., penso jo –és una opinió personalíssima i, compte, *of the record*. Sí, perquè dirà: «Bé, jo tinc tota la legitimitat democràtica i tal. He guanyat, tinc majoria al Parlament, què espero a fer una declaració?, veritat? Doncs, no la faig. Li dic al senyor Rajoy» –si és que hi és encara Rajoy, compte, és que no sabem fins quan hi serà– «Què vols? Què hem de fer? Hem d'arribar a un acord perquè, si no, organitzo...» Llavors, jo crec que ell sabia cedir; com Macià, que va proclamar la República catalana i al dia següent es va conformar amb una Generalitat, etcètera.

I De Gaulle també, que el van escollir els militars perquè acabés amb l'intent d'independència d'Algèria, i va ser el que va donar a Algèria la independència. És clar que ells després..., bé, etcètera.

No ho sé, és possible.

La presidenta del Parlament

Ara té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, el senyor Jaume Bosch.

Jaume Bosch i Mestres

Professor González Casanova, també expressar la satisfacció del Grup d'Iniciativa perquè vostè estigui avui aquí. En tot cas, jo li volia comentar tres aspectes que vostè ha tocat. Un; vostè en un moment de la seva intervenció ha utilitzat l'expressió..., referent a la possibilitat d'organitzar l'Estat espanyol com a «federació plurinacional», ha parlat; després ha parlat d'«estat federal» i ha comentat que cal tenir present que la segona força política de l'Estat en aquests moments estaria per aquesta línia d'estat federal –bé, potser per ser més precisos caldria dir «per la reforma de la Constitució en sentit federal», que no és exactament el mateix.

Aquesta diferenciació entre federació plurinacional i estat federal jo crec que és molt important, perquè pot haver-hi un estat federal que no reconegui la plurinacionalitat de l'Estat espanyol. Llavors, la meua pregunta en aquest sentit seria dir: creu que és avançar suficient que es parli de «reforma federal» o de «reforma en sentit federal» si no s'accepta prèviament que a l'Estat espanyol hi ha diverses nacions que tenen uns determinats drets i, per tant, no es parla de «federació plurinacional»? Aquesta seria una qüestió.

La segona seria, una mica, en la línia del que comentava el senyor Lucena, de la necessitat del pacte i l'acord amb l'Estat. La meua impressió és que la millor manera d'exemplificar un acord amb l'Estat seria precisament que allà on resideix la sobirania del poble espanyol, que és al Congrés dels Diputats, es concretés la fórmula, a petició del Parlament de Catalunya, per veure com es pot fer aquesta consulta de què parlem.

És a dir que jo abonaria la idea que el fet que el Parlament de Catalunya demani al Congrés dels Diputats que, en aplicació d'aquestes diverses fórmules legals

que existeixen, es pogués fer la consulta és una bona fórmula. És a dir, el Parlament de Catalunya ho porta on s'ha de decidir, perquè, entre altres coses, algunes de les fórmules legals requereixen fins i tot, podria ser, una llei orgànica del Congrés dels Diputats. I, per tant, el Parlament de Catalunya es dirigeix al Congrés dels Diputats i els diu: «Senyors del Congrés dels Diputats, el Parlament de Catalunya vol fer aquesta consulta i plantejem alguna de les fórmules possibles legals perquè el Congrés dels Diputats l'adopti.»

Jo crec que si partim de la base que legalment es pot fer, l'avantatge a més a més d'aquest camí és que el Congrés dels Diputats podrà expressar la voluntat política de si vol que es faci o no es faci.

Per tant, jo sóc claríssimament defensor d'aquesta via, de dir: «El Parlament ho porta al Congrés dels Diputats.» I voldria saber, una mica, també vostè com ho veu.

(*Veus de fons.*)

La presidenta del Parlament

Respongui ara mateix. Cap problema.

José Antonio González Casanova

Gràcies. A veure, la primera era... (*Veus de fons.*) Ah! Bé, aquí estem sempre –i perdoneu si em poso pesat– amb una alta confusió terminològica que ja ve de molt antic i, per tant... Jo he escrit molt sobre la matèria, però sembla que amb molt poc resultat. Diu: «Sí, és clar, es pot fer federal però no reconèixer el fet nacional.» Però estem com sempre: què és el fet nacional? –des del punt de vista jurídic, eh?, perquè estem parlant d'Estat. Per tant, als efectes jurídics... La prova és que quan algú..., durant molt de temps es deia: «Home, és que les nacionalitats, que d'una banda estan recollides en l'article 2, i després en una addicional, etcètera, que vam plebiscitar, tal i tal..., són els del 151; tenen més competències, més coses que les regions.» I per això molts regionalistes protestaven: «Home, si per tenir hem de ser nacionalitat, ja ens en faran.» Els andalusos els primers, no? «Com si fóssim una nació», deia, em penso, en el preàmbul andalús –el primer, no? O València. A València el PP deia: «Volem tenir tantes competències com tingui en el seu moment Catalunya, sempre.» O sigui: «Posi'm al costat de...»

És a dir, aquesta lluita per veure qui té més s'ha basat equivocadament, erròniament, en la distinció que les nacionalitats havien de tenir més drets. I no és veritat. Precisament el *café para todos* resulta de la indignació que suposa i la decepció. «¿Cómo, café para todos? Com pot ser igual...» I sempre, l'exemple –que després ens molesta que es fiquin amb nosaltres–: «–¿Extremadura cómo puede tener tanto café como Cataluña? –Coño, pues, ¿por qué no?» Estem, jurídicament, fent un estat federal. En el fons, la nostra intenció –almenys la dels socialistes que vam tenir un paper molt important; no és perquè hi fos jo, sinó perquè el vam tenir–, i en això també hi va col·laborar Roca i hi va col·laborar sobretot Jordi Solé Tura... (*Pausa.*) Ara m'emociono... Perdoneu. Jordi Solé Tura, gran com-

pany... Bé, doncs no, teniu les mateixes, us agradi o no; tant és igual Extremadura que... I la prova és que passats cinc anys es va aconseguir, etcètera. Tot això ho vam arrencar de la dreta espanyola.

Bé. Doncs, la cosa nacional no té transcendència. Pensar com pensava el president Pujol, que va ser el que va iniciar la cosa que com a nació tenim uns drets... Perdoni, com a nació ja té uns drets reconegudíssims en l'article 5 de l'Estatut del 2006, estan reconeguts i precisats. No són els del *fuero vasco*, ni parlar-ne; que es va intentar fer-los passar per *fuero vasco*. No. Vol que siguin reconeguts per tothom. És el resultat del 2, en la part en què els militars no hi havien posat la mà encara, que era allò d'«indissoluble»; ni s'havia dit que «la monarquia garantizaba...» No, no..., la Constitució és la que garanteix i *reconoce*; i *al reconocer* és una cosa que existeix abans.

Per tant, és en la fórmula –i joestic molt orgullós d'haver-la insinuat– que hi ha uns drets històrics, que a més s'han plasmat en l'article 5 de l'Estatut. No cal, en absolut, per ser federat i bon federat. I tot l'asimètric que tu vulguis, perquè la simetria ja la dona el paisatge; no hi ha manera que La Rioja tingui facultats en marina –de mar–, o de l'idioma.

Per tant, jo crec que no, que la distinció és..., jurídica i políticament no té importància, perquè la nacionalitat està reconeguda ja en l'article 2 i en l'article 5 nostres.

I, per últim, la tercera era...?

Jaume Bosch i Mestres

El tema que el Parlament porti al Congrés dels Diputats la possibilitat de les fórmules legals, com a expressió de l'acord o del pacte.

José Antonio González Casanova

Jo crec que l'important..., ja li ho he dit a Lucena. L'important és el tema, és la pregunta, que està molt relacionada amb sobre què es fa la consulta. Perquè és que encara no ho sabem –i ho dic molt seriosament– i m'agradaria que algú m'ho pogués aclarir. Voleu saber actualment quina és la cosa sobre la qual s'ha de fer la pregunta? No ja la pregunta, sinó sobre què s'ha de fer la pregunta? Perquè sobre la independència es poden fer moltes preguntes, eh?

Jaume Bosch i Mestres

Sí, continuo.

Amb relació a les fórmules, estem parlant els diversos grups parlamentaris aquí que una possibilitat que ens semblaria interessant és la de l'article 150.2. Té diversos avantatges. Un és que té una tramitació molt clara, a través d'una llei orgànica a través del Congrés dels Diputats; que mentre es tramita la Llei orgànica es pot concretar, per exemple, la pregunta. I a més a més té altres avantatges fins i tot polítics, que és que ja va ser votat per àmplia majoria per aquest Parlament, perquè estava en la proposta d'Estatut del 2005 i, per tant, va rebre els vots de Convergència i Unió, del PSC, d'Es-

guerra Republicana i d'Iniciativa –i, per tant, una majoria molt lògica, que per lògica també s'hauria de repetir ara–, i que a més a més va tenir l'aval del llavors Consell Consultiu, ara Consell de Garanties Estatutàries, que va dir que era una fórmula plenament constitucional.

José Antonio González Casanova

Si no m'equivoco, l'article 150.2 permet que durant l'existència de la delegació –que també té un temps–, el Parlament d'Espanya pugui controlar; amb la qual cosa dir-los: «Escolti'm, no es tracta d'amagar res. Vostè controla, l'article ho diu.»

Jaume Bosch i Mestres

No, era per això; era si vostè veia com a factible aquesta fórmula només.

José Antonio González Casanova

Crec que no serveix per a res, eh?, si el tema –ho torno a dir– és la independència o qualsevol cosa que ells pensin que és igual a independència. Solament en el cas còmic i surrealista, però consultivament molt útil –que jo el continuo defensant, tot i que sembli poc seriós– del mar i la muntanya, no hi ha manera.

Jaume Bosch i Mestres

Només un comentari o dos. Ni tan sols el fet que Catalunya tingui possibilitats per instar o iniciar un procés de reforma constitucional? No podria donar peu llavors, per exemple –ara estic improvisant, eh?–, a iniciar un procés de reforma constitucional que permetés canviar els articles 1 i 2 de la Constitució i, per tant, fer possible el dret a la secessió? Pregunto.

José Antonio González Casanova

La comunitat autònoma, que és una de les coses millors que vam aconseguir, perquè era..., que ells també poguessin, si tenien força. Si tenen poder, si tenen potència *generandi* –per poder generar–, és clar que sí. Però jo ja no em quedaria amb l'article 1 o el 2, faria la reforma que volen els socialistes. (*Rialles.*) Home, no... No, no..., però no perquè la volen els socialistes, sinó perquè jo penso –ara com a jurista, eh?, i no com a socialista– que jo, des de fa uns quants anys, la veritat és que no he acabat de... Amb el PSC m'hauria agradat més cosa positiva, no? –entre nosaltres. Però, bé, en tot cas deu ser per culpa meva, que em passo.

No, no crec que pugui servir per canviar, perquè com ha dit no sé qui..., em penso que Rajoy. Jo en això estaria d'acord amb Rajoy: «Per què fer una reforma si tampoc hi entrarà el dret de secessió?» Entre altres coses –i ara ja no ho diu en Rajoy, que no ho sap–, perquè no hi ha ningú... –potser sí que amb Carreras coincidiríem en això–, no hi ha cap constitució que l'accepti, perquè és com dir..., ningú es casa per divorciar-se. Una altra cosa és que si hi ha divorci... Però també si hi ha divorci cal seguir unes lleis i unes

normes per divorciar-se. Perquè, si no, no et divorcies, et separe; te'n vas per allà i n'hi haurà un altre, però no... O sigui, no és normal, en cap constitució ja, parlar del *derecho de autodeterminación*, que a més és una paraula vinculada a una cosa de dret internacional. I aquí entrariem en el camp del dret internacional, en el qual, vista tota la documentació, tampoc hi ha res a fer, malgrat la bona fe i la illusió de les persones que ho pensen.

La presidenta del Parlament

Ara té la paraula el senyor Quim Arrufat, de la CUP.

Quim Arrufat Ibáñez

Bona tarda. Moltes gràcies per la seva intervenció, ha estat molt interessant. I, bé, pràcticament només un parell de reflexions sobre alguns comentaris que ha fet, a tall de sumari –reflexions o que potser esdevenen preguntes també–, i una reflexió final que també és una pregunta, diguéssim, en si mateixa.

La primera és que nosaltres, en tot cas, coincidim –per raons diferents, m'imagino– que les dues raons que un cert nacionalisme català o una certa part de qui ara està a favor del dret a decidir ha posat com a bases o origen de l'argument de per què tenim dret a decidir o per què l'hauríem de tenir –que vostè n'ha citat dues, eren l'Estatut i la manifestació–, doncs, òbviament no són les raons de tothom per defensar el dret a decidir; és una certa narració d'un origen concret per a una població concreta o per a un espai polític concret. En tot cas, de raons en tenim moltes d'altres. Però sí que coincidiré amb vostè que la retallada de l'Estatut, que ha estat explicada com un cisma, no?, com l'abans i el després de..., per nosaltres és obvi que, per a molts que ens hem llegit la retallada de l'Estatut feta pel Tribunal Constitucional..., no la veiem eh?, l'apocalipsi entre l'abans i el després. Era un document que a nosaltres no ens servia –a nosaltres, particularment, no ens servia–, que va passar per diferents retallades, una de les quals va ser el Tribunal Constitucional, que tampoc ho va retallar tant com després s'ha volgut explicar. En tot cas, s'agafi el punt que s'agafi, sí que explicava un esgotament, segurament, de la paciència de l'autonomisme català..., que no hi hem pertangut mai ni hi volem pertànyer, però de l'autonomisme català respecte a les relacions de lleialtat amb l'Estat espanyol.

En això coincidirem..., segurament des de punts de vista diferents, però coincidirem que es fa i s'exagera aquest punt d'inflexió, que és la retallada de l'Estatut. Quasi que és preocupant..., vostè ha dit que es defensava davant d'una minoria *pepera*; eren dues jutgesses que, davant d'una minoria *pepera*, van defensar que s'acceptessin aquelles poques retallades perquè se n'acceptés el conjunt. (*Veus de fons.*) Sí, és una interpretació, però que justament aquí està el preocupant del tema, no? –justament aquí està el preocupant del tema–, que entre equilibris entre uns –entre altres coses, no catalans–, i uns no catalans, és a dir, algú que no hi pinta res a la societat catalana, i uns altres que no hi pinten res, que formen part de majories polítiques que

no són majories polítiques catalanes, i a més a més que en nombre, com a *demos*, són dotze persones, decideixen, acaben decidint si poden o no poden modificar el que algú ha votat en una consulta. Aquest sí que és el...

José Antonio González Casanova

(*L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.*)...en un minut. M'acceptes la intervenció?

Quim Arrufat Ibáñez

Sí, sí; és clar.

José Antonio González Casanova

No, doncs, ja que has tocat el tema, et faré el que es fa en aquests casos: «Le agradezco mucho la pregunta esta, porque yo...» És que és molt bona. Mira, tot l'afer va començar per un recurs del PP, que no s'aguantava perquè el va fer en Trillo i, evidentment, el «tio» no sap re de re d'aquestes coses. Per tant, és una cosa que, vist després, al final el 80 per cent de les impugnacions van ser rebutjades totalment, d'entrada; o sigui, ja... Després va venir tota una campanya terrible, que jo ho vaig llegir i ho tinc escrit, d'intentar que sortís un tribunal *ad hoc*, i van fer una sèrie de coses imprementables; es van tenir..., bé, etcètera.

És a dir, es va creant un clima aquí, ben atiat per la premsa més o menys patriòtica, que, bé, que si això era un batibull, no sé què, no se què més... I es va començar –per ignorància sempre– a dir: «És que no... Qui és el Tribunal Constitucional? Per a una cosa que ja hem votat...?» Doncs, miri, hi havia una cosa, que era el recurs previ d'inconstitucionalitat. I el van suprimir. Per què? Perquè amb ell utilitzava el PP, llavors –que no sé si era AP encara–, el sistema per carregar-se possibles estatuts –perquè no ha volgut mai estatuts. I, per tant, els socialistes, quan van arribar al poder, el van suprimir. Si hi hagués hagut el recurs previ, el nostre Estatut hauria trigat com a mínim quatre anys a poder fer..., i en canvi va anar funcionant, perquè era legal fins que no es digués alguna cosa; això ja ho havíem guanyat.

Però és que, a més, la part aquesta de... Jo vaig ser personalment el que li vaig dir a Felipe González, quan em va dir: «Ja sé que no hi estaràs d'acord, però hem arribat a la conclusió que hem de fer un grup d'intellectuals per fer un...» –això que va ser després la LOAPA, no?– «Ja sé que no hi estaràs d'acord...» Dic: «És igual que jo no hi estigui d'acord, perquè jo no sóc ningú; ara, o hem fet molt malament la Constitució, o això el Tribunal Constitucional s'ho carrega. Jo us recomano, si vols, presentar-ho com a recurs previ, i no serà llei fins que el tribunal digui sí o no.» Efectivament, a part d'això es va fer així..., Convergència i Unió, etcètera. Molt bé. Total, que no va existir mai la LOAPA; és igual, es va utilitzar en la propaganda sempre, però no va existir mai perquè no va sortir. I va ser una cosa bona, en el sentit que, bé, no va arribar a un referèndum... Bé, doncs, aquí passa igual. Com

no tenia sistema..., el Tribunal Constitucional pot acceptar –amb mala llet, amb mala fe– un recurs del PP. I llavors ja es va quedar la cosa... I la discussió entre ells també..., no l'explico perquè la conec, i alguns d'ells es van passar de bàndol, i alguns votaven per veure si aconseguien vots per ser el nou president; coses d'allò més humà, però també, és clar, una mica bèstia.

I al final va sortir, perquè l'Amàlia –o l'Amèlia, no ho recordo–, la *jefa*, la presidenta, va enganyar d'alguna forma al «tonto», un company meu molt estimat –com es diu?–, el famós Manolo Reyes –*menudo*..., és un..., té una..., bé, en fi. Llavors, a condició de no sé quina tonteria lingüística –com sempre, la llengua serveix per a això–, llavors l'altre va ser-hi. Ara, fixa't tu que en el llenguatge, si et llegeixes amb calma la sentència, la quantitat de coses que diu amb què no estàs tu d'acord ni jo tampoc i que s'han utilitzat per dir: «Mira quina sentència...» Són les crítiques de la majoria que ha guanyat la sentència, que crítica la posició de la minoria. Però si es llegeix com que això és el que diu la sentència és absurd. Està dient que tot això que diu no és correcte, i és el que diu la minoria, i és el que diu el PP. I el que diu la majoria, que ha guanyat per poc, és el que dius tu i jo, compte, eh? O sigui, no sé si m'explico, però aquí s'ha dictat aquesta declaració de la majoria com la gran trencada de l'Estatut i de... Què haurien dit si guanyen els altres? En fi, no sé si amb això...

Quim Arrufat Ibáñez

Sí... –sí, sí–, absolutament.

La segona base argumental sobre la qual diu que es basa, diguéssim, la narrativa dels darrers anys per basar el dret a decidir d'un sector polític concret o d'una..., és en la voluntat majoritària que vostè ha exemplificat, imagino que amb un cert to anecdòtic, en les 150.000 o 1 milió i mig de persones de la manifestació de l'Onze de Setembre. És obvi que les manifestacions, la comptabilitat de les manifestacions és una cosa complicada, subjectiva, on ningú reconeixerà les xifres de l'altre, on sempre hi ha hagut mil xifres amunt i avall, però per donar xifres, diguéssim, concretes –siguin 150.000, o 1 milió i mig, o 2 milions, els de la manifestació–, sí que 800.000 persones van votar a les consultes per la independència, que no eren oficials ni molt menys, però que una cosa sí que se'ls pot reconèixer, és que no van repetir DNI, diguéssim, que no van repetir inscripcions a la consulta i que cadascuna d'elles tenia un mínim de comptabilitat; 800.000 persones votant a les consultes és un..., i més del 90 per cent votant a favor de la independència és una xifra, diguéssim, concreta a tenir en compte, més enllà de les mateixes xifres electorals. En una cita electoral del darrer 25 de novembre, on ara volgudament hi ha una certa amnèsia, però durant quinze dies es va parlar gairebé exclusivament de la consulta, la necessitat del dret a decidir, tots els partits, des del federalisme com a lema de campanya del PSOE, fins a «La voluntat d'un poble» de Convergència, fins a..., totes les campanyes van girar entorn de la consulta. (*Veus de fons.*) No, no..., de la consulta, sí, sí...

José Antonio González Casanova

(*L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.*)...si s'identifiquen aquests dos conceptes, no hi ha consulta mai, ja ho dic des d'ara –penso jo, des del meu punt de vista–, però si es separa, si es pot consultar..., i aquí ve el famós problema de les tres preguntes, que algú diu: «Home, no, això..., total les enquestes ja ho diuen.» Bé, doncs que ho diguin, però de forma oficial, perquè no és el mateix contestar a una cosa per l'enquesta, en què a tu et diuen per telèfon, i tu dius..., i una altra cosa és saber que forma part d'un acte col·lectiu; com no és el mateix rebre la notícia del dia per carta que en un diari, eh? És la diferència... Tu per carta t'assabentes del que passa a fora, però no t'assabentes de si els altres s'han assabentat del mateix que t'has assabentat tu, i saber aquesta cosa col·lectiva, solidària o no, és important per a la vida, perquè això és la política. O sigui que..., bé, molt bé, estic d'acord amb tu, si és que no veig cap raó...

Quim Arrufat Ibáñez

Bé. En tot cas, no era estar d'acord o no. Explicava que les xifres, òbviament, de les manifestacions no tenen per què mostrar una voluntat majoritària, però sí que hi ha altres xifres que el que mostren és que hi ha una voluntat d'una part important de la població. Que el que nosaltres entenem, a més a més, és que quan ha mostrat numèricament quanta gent era, ho feia al voltant..., aquesta gent que s'ha mobilitzat, diguéssim, ho feia al voltant de la idea que vol ser independent. No han sortit ni s'han fet consultes a favor del federalisme, ni a favor d'augmentar l'autonomia, ni a favor de cap altra qüestió més, ni de mantenir l'*statu quo*, sinó que qui s'ha mobilitzat..., que no vol dir que sigui majoria ni que tingui la raó, però qui s'ha mobilitzat ho ha fet, en una part important de la població –un tant per cent important– sobre la independència i que, per tant, això òbviament, que és el que desencadena el debat, el que fa és clarificar la pregunta sobre la qual s'ha de preguntar, sobre...: és veritat que aquesta gent que tant de soroll fan són majoritaris o no són majoritaris? (*Veus de fons.*)

José Antonio González Casanova

(*L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.*) ...«sofista» en el bon sentit de la paraula –en sentit grec, eh?, compte, no...–, que és que dones per fet que la gent, aquesta gent del poble, sap el que és independència –compte–, i en canvi no sap res. I això m'ho han dit a mi. Un socialista molt amic meu, i partidari de tot el que vulguis –no dic de què, però de tot el que vulguis–, em deia: «Home, és que si tu dius “independència” la gent ja sap de què va, si tu parles de “federalisme”...: “¿Y eso qué es?”» Ahà! Bé, alto, compte, eh?, aquest és un país en què el federalisme té..., el problema fonamental per a Espanya d'un federalista és que potser és l'únic país del món que pensa que el federalisme és exactament a l'inrevés del que és, és a dir, és l'únic país del món que pensa

que el federalisme és disgregació, quan «federalisme», en el seu..., la mateixa paraula ja ho diu, és unió, eh? Per tant..., i fins i tot un historiador sensacional a qui jo admiro molt, que és aquest..., Artola, tinc retallades d'ell unes declaracions, que diu: «Pero cómo confunde la gente federalismo..., esa separación, romper a España...» Un home, que és un historiador del segle XIX, boníssim, com pot dir...? I és per aquesta malaltia hispànica, que el federalisme... Vostè es recorda de la Primera República, que van coincidir els bakunistes –«en acción», que deia Marx– amb els independentistes... Bé. Total, que aquí no entenen encara què és el federalisme. I tampoc els catalans, clar. Els catalans no entenen res, malgrat que és la gran tradició catalana de les esquerres. I, bé, i puc explicar-te històries i noms i tal.

Per tant, jo crec que aquest poble no sap el que és el federalisme, igual que no sap què és la independència. El que passa és que la paraula «independència»... I, mira, et citaré..., perdona, és una cita personal. La meua dona va fer..., el treball de càtedra seu va ser sobre enquestes, coses personals de la joventut catalana... –això era l'any 1989 o 90–, la joventut catalana independentista. Va fer un estudi de camp, no?, entrevistes en profunditat. Quedava claríssim que els joves interpretaven la paraula «independència» com la seva independència, la natural independència del jovent davant de la gent gran. És a dir, la paraula «independència» és la que tothom vol –tothom. És com el *de-recho a decidir*: «Pues, no faltaría más, ¿no?»

Tot i que el fet de decidir ha desaparegut, perquè aquest és un país que ha entrat lentament en una dictadura mental terrible. Perquè fixeu-vos –i és un exemple rapidíssim de tipus futbolístic–: per culpa dels locutors de futbol resulta que la paraula «opció», que indica llibertat, elegir, triar –«opció»; fixeu-vos que jo he utilitzat «opció tal», «opció tal»–, ah!, per als locutors de futbol..., que ja han aconseguit que les portades de *El País*, de *La Vanguardia*, etcètera, facin el mateix: «El senyor Tal ha perdut opcions de ser tal cosa», o «El polític Tal ha perdut opcions...» Com, que «opcions»? «Opció de gol.» Quina opció de gol? Com pot ser? El futbolista pot optar entre fer gol o no fer-lo? No. Clar, optar –optar– és una cosa que s'ha perdut. La gent no sap optar; no té llibertat mental. La gent s'ha tornat, en el règim actual, capitalista de drete –perquè hi ha un capitalisme d'esquerres–; s'ha carregat la idea.

Per tant, l'argument és molt maco, però jo no el comparteixo. Precisament perquè no saben el que és la llibertat de la independència, no poden dir que... Perquè una de les coses que jo critico –que no l'he llegit perquè no hi havia temps– és el que critico més a Esquerra Republicana i, en certa mesura, al vostre grup, en la mesura que coincideix –en la mesura que coincideix–; no en tot, eh?, compte, estic més en la vostra posició, personalment, que no pas en l'altra. I l'altra té tots els meus respectes, però jo estic més amb el quinze, eh? –he fet un llibre que es diu *De Felipe al 15-M. Memorias de un socialista indignado*–, compte. O sigui..., estem d'acord.

Però, ho sento, no feu, o no fa Esquerra Republicana el que diu que és el més democràtic de tot. El mateix

Junqueras diu: «Nosaltres, abans de ser independentistes, som demòcrates.» És democràtic utilitzar únicament –amb bona fe, eh?, amb bona fe– una situació de crisi per fer, no la raó, fer del sentiment una mística de creença més que una raonabilitat de raons objectives, científiques, rigoroses, a través d'un debat en què no s'ha consultat a ningú. Es parla molt de consulta. Ni tan sols de consulta, perquè optar entre «sí» o «no» no és consultar, és dir: «O dius sí o dius no.» I això és, en el fons, un petit, petit totalitarisme fanàtic... No, no..., seriosament. I perdona les paraules perquè no tinc potser la capacitat ara de distingir, però heu de fer..., provocar un debat rigorós, científic, sobre... Perquè no es fa. La gent diu: «Què passarà si fem la independència?»

Primer, no expliquem com la farem. Estem explicant coses que no són veritat, sobretot la qüestió internacional; s'estan dient coses que no tenen base. S'està enganyant la gent. I això no es pot fer, això no és democràtic. I es té un èxit enorme. I es poden tenir eleccions plebiscitàries justament a partir d'un poble crèdul –crèdul. Perquè la creença, la fe, la mística, l'entusiasme, virtuts que no tenen els altres grups amb tanta força com la té Esquerra o la teniu vosaltres –vosaltres encara més, segons la meva opinió... No es pot fer política, d'aquesta manera no es fa política. I evidentment no es fa política democràtica. Perquè la democràcia..., jo no sóc partidari molt de la democràcia formalista, he lluitat tota la vida contra la democràcia formalista únicament, perquè per mi la democràcia..., la formalista, que és imprescindible, i moltes més coses –més en la línia vostra.

Però la democràcia formal és bàsica perquè és la forma de la política. Sense fórmula jurídica no hi ha política. El que es fa al marge de la juridicitat, és a dir, sense preocupar-se de canviar-la o no, és una illegalitat que és més que aquella illegalitat que no té importància per a un patriota, és una falta de democràcia absoluta i és caure en una cosa molt catalana també, eh?: l'anarquisme; més enllà de la part simpàtica que té tot anarquista, com la paraula «independència». Qui no vol ser independent? Qui no vol ser anàrquic en el sentit d'acrata?, que no hi hagi ningú a sobre, tots iguals. Evidentment, clar que sí. Però l'anarquia aquesta dolenta és la individualista, hereva de la tradició burgesa catalana: individualisme petit burgès, que no és solidari. L'autèntic anarquisme és solidari i obrer, clar. I aquest és el que ha heretat Esquerra Republicana i vosaltres una mica, segons la meva opinió. I perdó perquè m'he passat de...

La presidenta del Parlament

Hem de ser més breus, perquè abans de les set hauríem de...

Quim Arrufat Ibáñez

Sí, jo acabo les reflexions fins al final i llavors..., ja, ja estava acabant. No, deia justament –llegant, diguéssim, el desenvolupament de les reflexions que feia, que són reflexions només– que l'emplaçament de qui es mobilitzava, preguntant a la societat: «Voleu els altres

ser independents com ho volem nosaltres o no?», és l'emplaçament que entenem nosaltres que clarifica la pregunta i que posa la qüestió sobre la taula, però que, òbviament, qualsevol consulta sense informació prèvia és una via arrauxada a no sé sap què.

És clar que el fet que l'Estat espanyol no permeti consultar sobre la independència facilita que no hi hagi un termini previ justament d'informació. A Bolívia justament s'aprovava la Ley de consultas previas informadas, eh? –justament el nom era molt important–, que era una consulta prèvia a qualsevol infraestructura que afectés el territori. Informava; era la condició prèvia. Escòcia, quan habilita el referèndum, justament l'habilita a dos o tres anys vista per donar tot un temps on se suposa que els diferents organismes o els diferents partits polítics donen informació; encara que, clar, sobre tota pregunta on hi ha interès polític la informació és subjectiva també. Tu pots informar molt, molt, molt, però hi ha una subjectivitat de qui dona les informacions que és evident.

Vostè ha fet servir una frase, que llavors ha dit: «Perquè no es posen d'acord els polítics a explicar la informació?», que m'ha semblat una mica, per dir-ho..., pueril, no? Perquè és allò: «I per què no s'hi posen i arreglen els problemes? Perquè no es posen d'acord els polítics i arreglen els problemes? Home, ja està bé de discutir-se!» (*Veus de fons.*) No, no..., ja sé que ho ha dit com una exageració, però, en tot cas, perquè no es posen d'acord i ens expliquen una sola informació i així podem tenir...?

José Antonio González Casanova

(*L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.*) ...amb dades objectives. L'única forma que sigui correcta la subjectivitat és aportar una base objectiva.

Quim Arrufat Ibáñez

Però que ja hem vist que vivim en l'era de la pluralitat i diversitat d'estudis científics que demostren el contrari tota l'estona.

José Antonio González Casanova

No hi ha objectivitat, i, per tant, campis qui pugui.

Quim Arrufat Ibáñez

En tot cas, el desenvolupament seguia amb...: qualsevol canvi polític decalat en la història... –qualsevol–, ara dic «qualsevol» i potser és la majoria dels canvis polítics s'han produït amb poca informació sobre la població que potser els provocava o els recolzava, eh?, però fonamenten ara mateix les bases jurídiques de moltes de les realitats que coneixem avui en dia. O era la població molt conscient del contingut concret de la Constitució espanyola que va votar? N'era molt conscient, la gent, què suposava i què no suposava, què prohibia i què no prohibia? (*Veus de fons.*) Sí?

Vostè justament ha dit: «L'article 2 el vaig redactar jo per la pressió dels militars.» Era conscient, la gent, també d'aquesta pressió dels militars que obligaven a acceptar un text que no estava...? (*Veus de fons.*) Però vostè ha dit que hi va haver una pressió dels militars, eh? No, ho dic perquè els altres constitucionalistes que han passat per aquí, al meu entendre –al meu i en la meua opinió–, han tingut la barra de dir que no hi va haver pressió militar, que va ser una redacció lliure, fruit del temps polític... (*Veus de fons.*) El Roca sí, perdó. Francesc de Carreras va dir que no, que això era una base totalment lliure, la gent va votar lliurement, ningú va ser dallò, i el text que hi havia era fruit del naixement...

José Antonio González Casanova

(*L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.*) ...els quatre mosqueters catalans. Dic «els quatre» perquè jo era D'Artagnan. (*Rialles.*) El que passa és que jo estava amagat darrere de Peces-Barba, i com que era tan gros, pobre home, no se'm veia; però jo estava, com Cyrano de Bergerac, dient-li a l'amic Peces-Barba el que havia de dir. I que consti que ho va dir bastant bé, i a més va ser davant... Em vaig quedar impressionat. Era de Valladolid i va dir: «¿Qué nacionalidades? Cataluña es una nación, no una nacionalidad.» Y digo: «Sí, pero yo digo que es mejor que diga “nacionalidad”, porque el burro de Fraga, que no tiene ni idea porque para eso es catedrático de teoría del estado, es un personaje que prefiere “nacionalidad” a “nación”, porque es tan burro que no sabe que “nación” no hay más que una, y confunde “nación-estado” con “nación-nación”, que es la confusión típica. Pues, entonces di “nacionalidad”, porque como él no sabe que “nacionalidad” es aquella nación que reclama y reivindica un estado...»

Por eso cuando Esquerra quiso quitarle lo de la «nacionalidad», cuando el Estatuto... Yo digo: «Pero, hombre, si es más lo vuestro que se llame “nacionalidad”.» De momento, en esta época de reivindicación, reivindica más diciendo: «Som una nacionalitat», que... És a dir: «Som una nació que reivindica un estat», que és el que està fent ara. Ho podia haver fet. Ah, no, volia que es digués «nació». I es va muntar un guirigall! Deien: «¿Qué es esa birria de “nacionalitat”? Una concessió al règim, no sé què... Som una nació!» Però inculte, si ets més la paraula «nacionalitat» que «nació». En fi, això és sempre igual. Aquest és un país que no té ni idea de les paraules i, és clar, la confusió, doncs, mira...

Quim Arrufat Ibáñez

Fins aquí i ja està, gràcies.

Moltes gràcies.

La presidenta del Parlament

Ara té la paraula, en nom de Convergència i Unió, el senyor Oriol Pujol.

Oriol Pujol i Ferrusola

Sí, gràcies, presidenta. Agrair, des de Convergència i Unió, la seva presència, doctor González Casanova. Jo intentaré..., bé, no sé, la veritat, massa, massa..., perquè moltes de les preguntes que jo més o menys tenia les ha anat responent. Però sí d'entrada fer avinent que al llarg de l'exposició vostè ha passat d'un perfil, per entendre'ns, inicialment estrictament, doncs, jurista i com a catedràtic, i lògicament ja porta una estona on l'ha superat del tot i ha entrat en un posicionament –raonable per part seva, eh?– estrictament... (*Veus de fons.*) Sí, sí... Bé, però vostè en tot cas les ha respost, no? I més enllà de la resposta, doncs, amb un plantejament ja estrictament ideològic de la seva opinió, que va més enllà de l'opinió, per entendre'ns, del jurista. Per tant...

D'entrada dir-li una cosa que li dic a tots els compareixents –perquè vostè és un més dels que hem tingut–: fer-li avinent que aquesta comissió es diu Comissió d'Estudi pel Dret a Decidir, eh?, no es diu «comissió d'estudi per la independència». Es diu Comissió d'Estudi pel Dret a Decidir. D'acord.

Segona observació. Fer-li avinent que els grups de la cambra no hi són tots presents, eh? Fixi's que hi han dos grups concretament, doncs, que van... (*Veus de fons.*) Sí, però és important; és important per entendre, una mica, què pensa cada u, més enllà de la interpretació de les paraules, no? Això és un fet –això és un fet. Hi han dos grups que no han vingut mai i no volen venir, a una comissió que es diu Comissió d'Estudi del Dret a Decidir. Ho repeteixo: no es diu «comissió d'estudi de la independència».

Segon... (*Veus de fons.*) Li plantejo quatre coses perquè..., no són gaire preguntes; és més, potser al mateix nivell que vostè, doncs, són reflexions.

El segon és que nosaltres, com a mínim, des de Convergència i Unió, ens vam..., entenen la primera compareixença que va haver-hi, que va ser la del doctor Viver i Pi-Sunyer, conegut de vostè, doncs..., utilitzar el document que va fer el Consell Assessor per a la Transició Nacional, el de les cinc vies, poder-lo utilitzar com a pauta de treball per a totes les compareixences posteriors, no? Per tant, sàpiga que això... Sempre sota un principi, que també m'interessa transmetre-l'hi amb tota rotunditat i claredat: sempre, entenent que l'exercici del dret a decidir el volem poder fer en el marc de la legalitat i del diàleg. (*Veus de fons.*) Bé. D'acord. Jo li dic algunes coses perquè algunes intervencions seves sí que a mi..., com a mínim, a mi m'han fet dubtar, no? I com que el tinc aquí davant, doncs..., no hi ha hagut una tercera persona que... (*Veus de fons.*)

La tercera és que en totes les compareixences que hi ha hagut fins ara, fins i tot la del senyor Francesc de Carreras, s'interpreta que el marge legal hi és, per procedir a l'exercici del dret a decidir, per procedir a la consulta, que l'únic inconvenient que hi ha és la voluntat política. Això ha estat un denominador comú en totes les compareixences que hi han hagut fins ara.

I, aleshores, hi ha quelcom que val la pena, en tot cas, també recordar-li, no? Al voltant del dret a decidir –que, ho repeteixo, és el que configura aquesta comissió–, resulta que hi ha el 80 per cent de la cambra del Parlament. Amb posicionaments diferents, probablement, de quin és l'imaginari final, però la possibilitat inicial, en primera instància, de poder exercir aquest dret és el que ens uneix a tots els que estem aquí presents. Ens uneix a tots. I el senyor Lucena voldrà arribar fins a un lloc, la senyora Rovira fins a un altre, el senyor Arrufat fins a un altre, jo probablement fins a un altre, però n'hi ha un d'entrada que ens uneix a tots. I que no és només que ens uneixi a tots perquè sí. Ens vam presentar així a les eleccions i el poble de Catalunya ens va dir el que ens va dir i per això avui podem tenir aquesta comissió.

Per tant, no és un joc... És que ho dic perquè no són interpretacions de paraules, gairebé m'atreveria a dir que és un mandat electoral. *(Veus de fons.)* Perdoni. No, no..., ho dic... Disculpi, disculpi, només és... Jo li plantejo les coses perquè..., és que no voldria polemitzar sobre una cosa que vostè abandera molt, que és la confusió de les paraules. Vostè contínuament ha anat plantejant... Però, clar, vostè, en aquesta confusió de les paraules, en el fons parla de dictadures –de suposades dictadures actuals–, parla d'alguns pensaments únics, parla... Bé, jo sap què? No hi entraré, a polemitzar amb vostè sobre les paraules, perquè potser vostè en sap molt més que jo. Jo el que sí que li diré és que en els fets no hi ha confusió. I en les raons no hi ha confusió. No n'hi ha.

Perquè fins i tot vostè ha dit que la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut era clara –fins i tot ha dit que era clara. Li deu agradar més, li deu agradar menys, eh?, però és una sentència..., a vostè li deu semblar raonable, però en el fons altera un precepte que es va establir inicialment, que és que les Corts espanyoles en aquell moment havien votat, s'havia referendat pel poble de Catalunya i s'havia votat al Parlament de Catalunya. *(Veus de fons.)* D'acord, d'acord –d'acord. I arriben dotze persones, eh?, amb una interpretació determinada –a parer de vostè encara suau, perquè hauria pogut ser molt pitjor–, que diuen: «Escolti, tot això res.» O «una part de tot això res». Per tant, això és una raó –una raó. Potser estàvem molt equivocats i potser tenia raó el president Pujol, que tot allò podia ser un autogol; potser sí, potser tenia raó el president Pujol. Això és una raó, això és un fet.

També és un fet les manifestacions; són un fet les manifestacions. I no només la de l'Onze de Setembre del 2011, la de l'Onze de Setembre del 2012, i tantes d'altres que hi han, no? Però posats a dir-li, home, raons i fets també n'hi han quan es reconeix ja clarament, analitzant les balances fiscals, el dèficit fiscal cap a Catalunya, els incompliments d'inversió cap a Catalunya... Això no són paraules, doctor González Casanova, això són fets. Les sentències del Tribunal Constitucional que el Govern de l'Estat no aplica a favor de Catalunya, amb relació, per exemple, a les beques, o amb relació a temes de formació ocupacional, o l'immens nivell de conflictes competencials.

Què li intento dir amb tot això? Que més enllà..., perquè jo no voldria polemitzar amb vostè sobre les paraules, però més enllà, diu... *(Veus de fons.)* Sí, no vull polemitzar... *(Veus de fons.)* No, no..., no és el tema, no, perquè des del meu punt de vista –des del meu punt de vista– hem arribat aquí no per un joc de paraules, hem arribat on som ara..., i per això li he explicat molt bé on som, som a la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir, no som a la comissió d'estudi de la independència... *(Veus de fons.)* No sé si es confon o no. Aquell senyor d'allà està aquí assegut i em sembla que ho té bastant clar; ho entén? Clar... Que no és independentista i està aquí assegut. Bé, no, ho dic perquè en el que sí que està d'acord tota la gent que està aquí és sobre com podem, si és que hi ha algun mecanisme en la legalitat i en el diàleg, exercir el dret a decidir. Perquè sí que hi ha quelcom que ens uneix a tots, a més a més, que és que estem en profund desacord amb l'*statu quo* actual –hi estem profundament..., tots–, i per això inclús hi han propostes –algunes ens agraden més, algunes menys–; jo en tinc una, aquest senyor en té una altra, altres d'altres, eh?, però estem tots profundament en desacord amb l'*statu quo* actual. I aquest, més enllà de la interpretació de les paraules, aquest és el fet rellevant.

Què li ha passat a aquest país, doctor López..., González Casanova, perdoni, què li ha passat a aquest país perquè finalment s'assumeixi amb tanta rotunditat que no podem continuar així, que no podem... *(Veus de fons.)* És igual, és igual, doctor. *(Veus de fons.)* No, no..., perquè allò bàsic per a nosaltres, allò bàsic..., fixi-s'hi, fixi-s'hi, vostè és... *(Veus de fons.)* No. Jo no sé si vostè serà un bon pare o un mal pare, quan no sé ni si tan sols és capaç de ser pare. El que ens interessa a nosaltres és saber primer el com –primer el com–, i per això la comissió es diu Comissió d'Estudi del Dret a Decidir.

Dit això –dit això, i sí que acabo–, jo tinc el parer que vostè s'ha cregut els missatgers. Ha fet una intervenció realment molt honesta i molt sincera amb relació al paper dels mitjans de comunicació –alguns, eh?–, però vostè jo tinc la sensació que se'ls ha cregut, perquè inclús com ha interpretat algunes declaracions de la mateixa presidenta, o del president de la Generalitat de Catalunya, o de diferents membres amb relació al joc de les paraules, tinc la sensació que vostè es creu més el que ha llegit que no pas el que li han dit, eh? Però a mi, com que m'interessen les raons i els fets..., és: de les cinc vies –de les cinc vies–, vostè en veu alguna de possible? Això seria... *(Veus de fons.)* Perfecte, perfecte, encara que siguin a mar o muntanya... *(Veus de fons.)* D'acord. Llavors, en el terreny del mar o muntanya, vostè és del parer que la major, per part de diferents estaments de l'Estat i potser del Partit Popular, o en tot cas del Govern de l'Estat –del Govern de l'Estat, presidit ara pel Partit Popular–, la major, precisament, no té a veure tant amb el final com a negar-nos el fet ni tan sols de preguntar mar o muntanya?

I l'última cosa és –i acabo, i així jo ja quedaré callat– l'experiència... *(Veus de fons.)* No, però l'experiència escocesa i anglesa..., vostè quina valoració en fa?

(*Veus de fons.*) No es pot comparar ni com a desafiament democràtic?

José Antonio González Casanova

Malgrat que el 92.2 espanyol és molt semblant, eh?, ofereix la consulta, el 92; és molt semblant a la cosa d'Escòcia. O sigui, és una consulta dels catalans, únicament, per saber..., i llavors jo pregunto: què? Per saber què? I vostès diuen: «No, no..., és que aquí estem per estudiar el dret a decidir.» Però jo he començat explicant que abans he d'explicar *qué es el derecho a decidir*. I el dret a decidir no és res si no es concreta, i si no es concreta amb una fórmula. Almenys els senyors d'Esquerra Republicana... –per això jo els ho he dit–, jo no sóc d'Esquerra ni tal; però, escolti'm, els únics que ho diuen clarament, diuen, exactament –clarament–, i ataquen els altres grups polítics i fins i tot els seus aliats més estimats, dient que són uns confusionaris, i que diuen una cosa... No senyor, no has de confondre. Tot i que ells no donen informació a la gent..., però és igual, volen la cosa clara, i per a ells clara és «independència sí» o «independència no». Per tant, els de Madrid han dit: «¿Independencia? Derecho a decidir es lo mismo. Dígame usted algún derecho a decidir que no sea la independencia.» I jo diré: «Sí, hi han els socialistes, que van amb el federalisme; hi han els confederats» –que tinc l'obligació, com a professor, de dir: no existeix aquesta possibilitat sense separació; per tant, també són separatistes en aquest sentit de la pregunta. I, per tant, tot el que sigui separació jurídicament és impossible.

Però si vostè és capaç de concretar una fórmula que no sigui la independència, a aquesta fórmula l'Estat no s'hi pot negar. I llavors tornem a les paraules. Tot serà una qüestió de quina fórmula trobem ara –i el senyor que porta la nau ho sap molt bé, que cada vegada diu una cosa. Doncs, vinga, a veure què diem: mar o muntanya? O diem «federalisme, autonomia...» És a dir, el que deia el senyor Duran i Lleida, que prescindint de l'error de confondre confederalisme..., és igual, però ell té en part una raó jurídicament correcta i tal, que és: «Vostè està d'acord amb el que hi ha aquí? Tots els d'aquí no hi estem d'acord –jo inclòs, evidentment.» Molt bé, és una possibilitat. Una altra possibilitat: bé, doncs, el sistema federal, que és l'única cosa que té unes possibilitats..., i ara parlo també com a observador; ser jurista no impedeix ser un observador sociològic, no?

Actualment, si em diuen com a professor quina és la fórmula que veig més factible, si evidentment volen, la voluntat política existeix..., a part que la voluntat política, com diuen alguns senyors, és inseparable de la forma jurídica. És a dir, ja pots tenir la voluntat política que vulguis, que en una democràcia autèntica i en un estat de dret, si et saltes la llei o..., si no la canvies, no te la pots saltar; o sigui, que és un acte il·legal. I és il·legal no per antidemocràtic sinó per democràtic, per respecte als que han votat una cosa perquè sigui així i que se'ls l'ha de respectar fins que no es canviï, perquè les lleis no són eternes. Que la nova generació no ha viscut la Constitució? D'acord, canvia la Constitució. L'única proposta de canviar la Constitu-

ció –i per no caure en el parany fals que «ara no, perquè hi hauria el perill de la monarquia o república...» No, no, no, únicament de forma territorial plantejem el que de fet es plantejava a l'Estatut del 2006 i que no van aconseguir retallar la minoria PP del Tribunal Constitucional.

És a dir, partir de l'Estatut és entrar directament en la reforma constitucional, o fer-te federal, que per mi és l'única solució, prescindint..., ja dic que jo actuo a part del Partit Socialista; vull dir, que li tinc un respecte i un «carinyo» perquè he col·laborat en la seva fundació, però evidentment si a mi em pregunten..., jo sóc un anglès i em pregunten: «Què opina de les possibilitats...?» No en veig cap –cap– per a l'independentisme –cap. I, a més, ja ho he dit, fins i tot una declaració unilateral... –molt bé, molts aplaudiments i tal–, res; les sortides serien negatives.

En tot cas, si fos l'article 155, que jo vaig intentar també –i perdoneu el narcisisme– retallar, perquè tenia l'experiència..., no, l'experiència exigida del Sis d'Octubre. I vam dir: «Aquests cabrons...» –perdó: aquests senyors– «El Sis d'Octubre no es repetirà.» I el senyor aquest, el... –com es diu?–, el d'*El Mundo* –el *periòdic El Mundo*–, que deia: «No, no..., lo que va a pasar es que Rajoy va a enviar no sé qué y va a suspender el Estatuto, va a meter en la cárcel al señor Mas...» Ni parlar-ne. L'article 155 l'única cosa a què obliga és que, d'acord amb el Govern de Madrid i amb el Senat, les autoritats mateixes –no des de la presó, des de la Generalitat– facin un acord. O sigui, en últim terme, el 155 està obligat a l'acord aquest.

O sigui, si vostè em diu: «Doncs, portarem el país fins al 155.» Ara mateix. Perquè jo és com si hagués tingut la intuïció que el 155, tal com ha quedat –i, si no, que agafin els estudis els experts–, queda perfecte per al pacte, i és, una mica, el que està lligant el que jo he dit de l'amic Junqueras, eh? Junqueras tinc la intuïció que és molt flexible. I es fa el dur perquè ara és el moment. Però si arriba un moment en què cap la flexibilitat perquè l'altre ha caigut en el parany del 155, ja veuràs. «Doncs, llavors hem de fer... –Sí senyor, sí senyor», o sí senyor..., no ho sé, sí senyor Rubalcaba, que potser serà ell el president; bé, i poden arribar a un acord. Bé. Perdonin la broma.

M'ha posat una mica nerviós –una miqueta, no?–, quan m'ha dit una sèrie de coses que jo les veia contradicció pura, perquè tot era jugar sobre les paraules, precisament. Clar, perquè a partir del dret a decidir, precisament, jo he dit que ve tot l'embolic: què vol dir. I vostè, sincerament, no m'ha dit què ven vostè concretament... –no en té obligació–, de dir què és per a vostè el dret a decidir, en concret, eh? (*Veus de fons.*) No, home, no... Però, escolti'm, és que les paraules o diuen el que indiquen i el que la gent accepta..., i ja he discutit amb el seu amic que hi ha paraules que s'utilitzen malament. I per què? Per manca del que sigui. Ja he dit que aquest és un país que és l'únic que entén que federalisme és tot el contrari, amb la qual cosa ja estem ben preparats per al federalisme, eh? O sigui, que no els passi res als socialistes amb la idea del federalisme, perquè... Perdoni, eh?, però és que...

La presidenta del Parlament

Ja fa dues hores que... Jo vull agrair al doctor González Casanova la seva compareixença avui aquí, i totes les seves paraules i la trajectòria i l'experiència amb la qual ens ha explicat... I res més.

Parem cinc minuts. Acomiada el senyor González Casanova i hi tornem un moment.

La sessió se suspèn a tres quarts de set del vespre i nou minuts i es reprèn a les set i cinc minuts.

La presidenta del Parlament

He demanat cinc minuts i tornar-nos a veure per dues coses. Una primera, per dir que la setmana vinent, el dia 19, que és dimarts, tenim la compareixença dels dos diputats d'Escòcia, que feia temps que esperàvem la seva resposta, i primer ens va respondre un, després un altre... El cas és que al final hem aconseguit que el dia 19, dimarts, puguin venir aquí. Per tant, és la setmana vinent. Els tindriem aquí a les quatre de la tarda i fariem, en principi, només la compareixença dels dos.

En tenim també una altra, de prevista, jo crec que per a la darrera setmana del mes de novembre, amb un altre dels experts que vam considerar, que era Xavier Arbós. Per tant, en aquest moment tenim, per entendre'ns, dues setmanes ja amb compareixences.

I, després, jo el que volia plantejar aquí, ja que en l'última reunió ja vaig fer el comentari que convindria que els grups, els diputats de cada grup es reunissin per poder tractar del compliment de la resolució del debat de política general..., vull recordar que en aquella resolució s'estableixen almenys dos objectius. Un, plantejar una proposta al Govern de l'Estat..., al Congrés dels Diputats –perdó–, una via per poder iniciar la tramitació d'una de les vies establertes pel Consell Assessor per a la Transició Nacional. Em consta que han estat parlant sobretot de la via del 150.2. El que no sé és quin és el mecanisme o quina és l'eina que s'ha d'utilitzar i si està avançat per poder-ho dur a terme. Pensen que aquí tenim dos plenaris: el proper, que és la setmana vinent, i el del 3 i 4 de desembre, que també podria ser. Però jo crec que tampoc hem d'esperar a arribar massa tard; tenim un mandat que és d'aquest període de sessions.

I l'altre és que, dins d'aquest mandat, hi ha també..., incidir en les forces polítiques catalanes al Congrés perquè vetllin o perquè prenguin la iniciativa en alguna de les vies. Jo voldria saber com està el tema en aquest sentit, si ho han parlat suficientment, si hi ha algun acord en aquest sentit i saber-ho.

Senyora Rovira...

Marta Rovira i Vergés

Sí, doncs, almenys els diferents grups parlamentaris hem estat parlant –suposo que tothom dirà el mateix–, valorant les compareixences que hi han hagut en aquesta comissió, i amb relació a les cinc vies que

s'apuntaven jo crec que hi ha un acord molt majoritari, tal com han assenyalat molts compareixents, que la via de l'article 150.2 és la via que hauríem de sol·licitar, atès que el referèndum no ens és autoritzat ni per la via del diàleg ni la negociació fins a dia d'avui.

Es tracta, com molts compareixents ja han dit, que sol·licitem el traspàs, la delegació, la descentralització..., com en vulguem dir, però en tot cas el traspàs de l'acte de convocar referèndums. M'agafo a les paraules de la Mercè Barceló, de l'última compareixent, que va dir que només cal el traspàs de l'acte de fer la convocatòria, en el sentit que tenim molta legislació complementària –ella apuntava fins i tot la 4/2010– que ja ens explica com hem d'organitzar i com hem de fer aquest referèndum.

Per tant, hi ha una coincidència entre les diferents forces parlamentàries que aquesta seria la via que faria que anéssim a les Corts Generals a sol·licitar quin posicionament polític de les Corts Generals hi ha respecte d'aquesta via. És a dir, hi ha voluntat política a les Corts Generals perquè existeixi un traspàs de la competència de convocar referèndums a Catalunya? Entenem, en part, que és una via que té sentit, perquè és un via mimètica a la d'Escòcia, a l'escolesa; per tant, a nivell europeu una via homologada, que s'entendria. És a dir, hi ha un acord sobre el traspàs per fer un referèndum a Escòcia i aquí estem demanant el mateix. I també té molt de sentit perquè ja hi ha molts antecedents al respecte; ja hi han antecedents que per la via del 150.2 s'han traspassat o s'han delegat competències o potestats a Catalunya.

Per tant, em sembla que aquí –i espero que després tothom ho confirmi, com hem estat parlant– hi ha un acord polític respecte a això.

Respecte a les formes és on segurament podem tenir més discrepàncies. Jo ho he intentat explicar ja quan m'he posicionat respecte a l'article 150.2. No es tracta d'iniciar el traspàs de la competència; es tracta que ens definim, que ens posicionem sobre l'article 150.2.

Per tant, nosaltres creiem que el posicionament polític dels diferents partits polítics en aquest Parlament pot ser a través d'una proposta de resolució en què diem, evidentment, que aquesta és la via que hem escollit, la del traspàs de la competència de la facultat de convocar referèndums. I això aquí al Parlament de Catalunya es pot expressar molt senzillament amb un instrument, que és una proposta de resolució, fins i tot que es pot elevar al Ple, com ja n'hem elevat algunes que fan referència a l'exercici del dret a decidir, entenent que aquest és l'eix central de la legislatura.

Evidentment, a les Corts Generals podríem utilitzar el mateix instrument homòleg, que és una proposició no de llei –allí no en diuen propostes de resolució, en diuen PNL–, entenent que també estem demanant a les Corts Generals que facin el seu pronunciament i el posicionament polític sobre si aquesta via, la 150.2, és una via legal a través de la qual el Govern espanyol ens pot traspassar l'acte de convocar referèndums, atès que en aquests moments ni per la via del diàleg, ni per la via de la negociació ens està autoritzant la convocatòria d'aquest referèndum. Necessitem saber, d'una vegada per totes, si hi

ha voluntat política i, per tant, necessitem saber si hi ha voluntat perquè hi hagi aquest traspàs o aquesta delegació.

És evident que al que nosaltres de moment ens oposem és a iniciar el tràmit. El que no estem demanant és iniciar un tràmit, executar la via de l'article 150.2, una via que depèn de dues voluntats, sense saber si a l'altra banda ens respondran positivament. No, primer que es posicionin, que hi hagi un posicionament polític, que ens ensenyin quina és la voluntat política.

Si ens diuen que «d'acord», aleshores predominarà l'acord, el pacte polític, i ens haurem de posar d'acord en quines condicions i en quins terminis –que és molt important perquè no acceptarem tampoc dilacions innecessàries. El poble de Catalunya ja ha decidit a les urnes que aquesta legislatura s'ha de fer un referèndum tan aviat com sigui possible. Però, en tot cas, si la resposta és que sí, doncs, evidentment, començaria la via de la negociació, que no es pot dilatar en el temps.

Per tant, entenem que no podem esperar més davant d'un no-diàleg i una no-negotiació, que el que volem és un posicionament polític sobre si el Govern espanyol està disposat a traspasar aquesta competència, i si ens demostra que hi està disposat, si es posiciona políticament, iniciarem els tràmits per fer-la efectiva. Però d'entrada el que demanem és que es faci evident aquesta voluntat.

Acabo només apuntant dos criteris, que crec que han de ser molt importants a l'hora de determinar la forma o l'instrument a través del qual fer efectiva aquesta via de l'article 150.2. Primer, la primera, que és que no assumirem cap fórmula o cap instrument que comporti dilacions innecessàries. I a dia d'avui ja representa, per exemple, iniciar la via del 150.2 sense saber si el Govern espanyol respondrà, doncs, que ens posem a una cua que ens envia al mes..., fins al mes de novembre de l'any 2014. I ens sembla que això, sense tenir un pacte polític previ, són dilacions absolutament innecessàries. Tampoc creiem que hem d'assumir riscos innecessaris, com, per exemple, el d'una possible presa en consideració d'una proposició de llei per deixar-la després adormir en el Congrés espanyol, com ja ha passat en anteriors proposicions de llei que han arribat del Parlament de Catalunya, o catalanes, que han acabat decaient al final de la legislatura, sense que, evidentment, nosaltres des d'aquí les hàgim pogut reclamar.

Per tant, no volem assumir riscos en el temps, no volem assumir endarreriments injustos, entenem; entenem que seria una absoluta irresponsabilitat, perquè seria posar en risc el mandat democràtic que tenim expressat el passat 25 de novembre. I el que demanem és que el Govern espanyol reaccionin; reaccionin, dialoguin i negociïn amb els catalans, que hem demanat poder votar i poder decidir. I sobretot deixar constància que és el Govern espanyol qui ens obliga a buscar fórmules, qui ens obliga a buscar instruments, qui ens obliga a buscar mitjans, que segurament no són els ordinaris, per poder complir amb aquest mandat de les urnes. No és nosaltres que estem buscant aquelles fórmules

de fer-ho difícil, és el Govern espanyol, amb la manca de diàleg, de negociació i de voluntat política, que ens obliga a buscar en tot cas aquestes fórmules, per saber quina voluntat política hi ha a l'altra banda.

Per tant, està a les seves mans, a les mans del Govern espanyol, que els catalans, doncs, puguin votar i que això es faci per les vies que ja existeixen, que són actuals, que són vigents, i que són totalment constitucionals. Està a mans del Govern espanyol. I això és el que nosaltres expressem a l'hora d'oposar-nos a determinats instruments polítics que farien endarrerir injustament, doncs, el procés, i en tot cas fer-lo caure en uns llimbs, que no sabem, doncs, quin en seria el resultat.

La presidenta del Parlament

Gràcies. I ara el senyor Lucena... Jo els demanaria una mica de celeritat, perquè jo d'aquí a vint minuts he de marxar perquè m'esperen en un altre lloc.

Maurici Lucena i Betriu

Doncs, ho intentaré, presidenta, però, clar, el tema és complex. A veure, jo primer voldria manifestar, en nom del Grup Socialista, la meua protesta, perquè em sembla una mica irregular, des del punt de vista del Reglament del Parlament, que s'introdueixi aquest tema sense que estigui a l'ordre del dia; això d'entrada.

En segon lloc, a mi tot aquest tema també em té una mica despistat, perquè nosaltres hem estat fent repàs de les comissions d'estudi que hi ha hagut al Parlament de Catalunya des que existeix..., des de la restauració democràtica, vull dir, des d'aquesta etapa, i jo no conec, com a mínim, cap cas en què s'hagin votat les conclusions de la comissió per fascicles. És a dir, nosaltres entenem que totes les conclusions s'han de votar al final, com s'ha fet sempre, eh? –jo parlo de la jurisprudència parlamentària–, i per tant no entenc molt bé per què estem introduint aquest tema abans de..., perquè se suposa que si es vota es votarà com una conclusió.

Però vaig més enllà: aquí crec que estem barrejant diverses coses, i com que el tema és especialment transcendent, doncs, crec que val la pena repassar. Vostè, presidenta, ha mencionat una de les vies legals que contempla l'informe de Viver i Pi-Sunyer. Bé, l'informe de Viver i Pi-Sunyer és un, però en cap cas la resolució a què jo entenc que vostè està donant compliment parla d'aquest informe quan parla de les vies legals; és a dir, que no agafem com si fos paraula de Déu una cosa que és paraula de part, en el millor dels casos, i amb tot el respecte que mereix un informe que alguns dels compareixents han dit que és un informe que està bé; però no crec que sigui l'única cosa en què ens hem de basar.

I llavors, connectant sobretot amb el que deia al principi, el punt 3 de la resolució –que, per cert, va tenir el vot contrari del Grup Socialista, com vostès saben– el que diu és que «el Parlament de Catalunya farà, en el marc de la Comissió d'Estudi pel Dret a Decidir i d'acord amb al Pacte nacional pel dret a decidir, una proposta de la via o vies legals per iniciar,

des de Catalunya, un procés de sol·licitud al Congrés dels Diputats per a la celebració del referèndum sobre el futur polític a Catalunya, i una proposta de data i pregunta del referèndum o consulta». Llavors, no entenc tampoc molt bé per què estem desglossant-ho, amb una seqüència que entenc jo que és arbitrària, perquè aquí diu «abans que fineixi el present període de sessions», però no entenc per què ara parlem de les vies legals i no de les altres coses. És a dir, a tot això el que al final li dóna coherència és que hi hagi unes conclusions, al final del funcionament d'aquesta comissió, que parlin, doncs, de la pregunta, de la data i de l'instrument legal.

Dit tot això, també vull explicar molt clarament la posició del Grup Socialista. A nosaltres ens sembla que qualsevol cosa que no emani d'un acord previ entre governs no anirà a bon port, perquè els casos, els antecedents que són referència per a nosaltres, i molt particularment Regne Unit amb Escòcia, el motiu principal o l'objecte principal de les negociacions entre governs és precisament la consulta –vaig per ordre d'importància–, la data, i després l'instrument legal. L'instrument legal, com han dit alguns dels compareixents, si hi ha voluntat política jo crec que és el tema més fàcil de resoldre; però els tres han de ser decidits en el marc d'una negociació que nosaltres entenem que no s'està produint o de la qual no tenim prou coneixement.

Dit d'una altra manera: jo crec que l'objectiu d'aquesta comissió és informar la negociació, o millorar, mitjançant la informació que porta, la negociació entre governs, però no posar el carro abans del bou. Perquè nosaltres tenim la convicció que si es va al Congrés espanyol demanant la transferència, bé de l'autorització, o bé de la competència, això serà un Pla Ibarretxe 2, i enlloc de carregar-nos de raons per celebrar la consulta, el que ens estarem és carregant les solucions per fer aquesta consulta.

I, llavors, el que ja ens preguntem, a la vista de la pressa que existeix en el si d'alguns partits polítics, és si aquesta pressa està en l'interès dels ciutadans de Catalunya, que sí que van expressar majoritàriament que volien fer una consulta, segons els resultats de les eleccions del passat 25 de novembre, del passat any, però en cap cas, fins on jo sé, el programa electoral, com a mínim del partit que va obtenir més escons –de Convergència i Unió–, consagrava en el seu programa electoral que la consulta s'havia de fer el 2014 sí o sí; això no hi era.

Però és igual, nosaltres en qualsevol cas no estem d'acord amb aquestes presses. (*Veus de fons.*) No, home. Però llavors no confonguem, si us plau, la suposada veu del poble de Catalunya, que en aquelles eleccions no va dir que havia de ser el 2014. I, per tant, el que nosaltres, el Grup Socialista no vol és fer seva una pressa que pensa que és contrària a l'interès dels ciutadans de Catalunya en favor de la consulta, perquè fent-ho així de ràpid és com creiem que segur que no es farà. I pensem i ja comencem a dubtar si algunes de les formacions polítiques, amb aquesta pressa, el que ja no volen és fer la consulta i el que volen és una altra cosa perquè els interessi. Però jo també tinc la sensació que alguns dels partits polítics el que volen és fer

embarrancar la possibilitat que es faci la consulta per al final acabar donant la culpa als altres. Però jo crec que aquí el que ens hauria d'unir a tots –i s'està en perill de trencar el consens– és que, com s'ha fet al Regne Unit, es negociï en el marc d'aquestes converses entre governs, pregunta –ho repeteixo, per ordre d'importància–, data, i després instrument; però no ho fem al revés, perquè estem convençuts que això llavors segur que no acabarà bé.

La presidenta del Parlament

Bé. Abans de passar la paraula a la senyora Camats, a veure, aclarir..., no hi ha un nou punt a l'ordre del dia. Normalment, després de cada sessió que hem tingut, hem fet el comentari de quines altres compareixences havien de venir, i concretament respecte al que estem parlant ara, també es va quedar així en l'anterior reunió, que es reunirien i en parlaríem. Com que no tenim l'ocasió de reunir-nos contínuament, he pensat que era el moment oportú per dir si s'havia avançat en les negociacions i en el treball que, d'alguna manera, ens ve manat per la resolució del Parlament de Catalunya. Res més. O sigui, no és un punt nou.

I després, qualsevol decisió que es prengui, es pren entre els partits polítics. Per tant, no és la comissió la que l'ha d'aprovar, sinó que es pren entre els partits polítics. I si s'ha de presentar una proposta de resolució o una proposició de llei, la firma l'han de portar els tres o els quatre o els cinc partits que estan d'acord en el tema. Una cosa és decidir aquí, a la Comissió del Dret a Decidir, els camins i les raons, i una altra és..., necessàriament no cal la votació.

Maurici Lucena i Betriu

Sento interrompre-la, però, permeti'm que li preguntí molt cordialment si aleshores aquesta sessió, que entenc que és formal perquè hi ha càmeres i hi ha periodistes, és una sessió de la comissió d'estudi o una reunió informal de portaveus de diferents partits. És que... No, ho dic perquè, tal com vostè ho explica, sembla que al final el que vostè estigui és promovent una reunió, però és que resulta que estem formalment en una comissió, i llavors jo crec..., és que crec que estem barrejant coses. Ho dic per pura pulcritud parlamentària, no per cap altra raó.

La presidenta del Parlament

Bé. Doncs, jo torno a insistir que és el que hem fet quasi en totes les reunions, després de les compareixences que són formals, i que després els trasllado jo el que es veurà en una reunió següent i si es tractarà d'un tema o d'un altre, i que entenia –i fa dues setmanes així ho vaig dir– que els tocava a vostès reunir-se per parlar de les vies, de les propostes o del que fos. I, per tant, no és un punt de l'ordre del dia. I si vostè està en desacord, doncs, que diguin els altres partits si també ho estan i ho deixem estar. Però jo crec que en altres ocasions ho hem fet i no hi ha hagut cap problema en aquest sentit.

Maurici Lucena i Betriu

Presidenta, perdó, ho hem fet però a títol informatiu, no propositiu, que gairebé sembla, en funció d'algunes expressions d'altres portaveus de partits polítics, que s'estigui a punt de decidir alguna cosa.

La presidenta del Parlament

No, no..., no hi ha la idea de decidir.

Maurici Lucena i Betriu

Home, jo escoltant la representant d'Esquerra Republicana així ho he entès.

La presidenta del Parlament

No, una cosa és el parer de la representant d'Esquerra Republicana... Ha donat el seu parer respecte a les reunions que han mantingut vostès en aquestes dues setmanes. És que jo no sé més, jo no he estat en aquestes reunions. L'únic que he volgut...

Maurici Lucena i Betriu

Jo ho trobo una mica estrany, eh?

La presidenta del Parlament

...saber és com avancen les negociacions. Si resulta que no avancen, doncs, ja està. És això, simplement això.

Senyora Camats...

Dolors Camats i Luis

Gràcies, presidenta. En tot cas, nosaltres hem entès que estem informant la presidenta en aquest cas, que no estem prenent cap decisió entre els grups en aquest moment, perquè tal com s'ha dit, a més a més, aquesta és una comissió d'estudi que no té per objecte que aprovem res, ara en aquest moment; per tant, que el que la presidenta ens demana és que informem no?, de les converses que entre els grups hem pogut tenir, i si podem anar avançant.

Pel que fa al nostre grup, i com suposo que avui podrem expressar-ho la resta, és que nosaltres creiem que és necessari, fruit dels diferents debats que hi ha hagut al voltant de les diverses resolucions –però també de les compareixences que hem anat sentint al llarg de la comissió, eh?–, un pronunciament del Parlament per emplaçar l'Estat a iniciar el procés cap a una consulta pel dret a decidir. Els dos grups que m'han precedit han parlat del diàleg. Des del nostre grup parlamentari entenem que a aquest diàleg se li ha de donar forma, que no és un diàleg de què es faci la petició en abstracte, sinó que el deure d'un parlament, i en aquest cas de la majoria que en aquest Parlament s'expressa en aquesta comissió, és d'impulsar precisament aquest diàleg, de donar-li la forma, de no donar-li l'argument a l'Estat per contínuament fer declaracions a través dels mitjans de comunicació, o respostes al que des

de Catalunya es pugui estar afirmant, sinó per emplaçar-lo a posicionar-se políticament sobre el que aquest Parlament, de forma majoritària –i la societat catalana, de forma majoritària– vol impulsar. I per això creiem que és el Parlament qui ha d'enviar –i aquesta és la posició del nostre grup– al Congrés la petició que, per una via o una altra, es pugui iniciar aquesta consulta.

És veritat que entre les converses que hem fet entre els diversos grups –jo crec que tots ho direm avui–, sembla que la via del traspàs de la competència per la via de l'article 150.2 és la que fa més consens, és la que com a mínim nosaltres també avalaríem; la possibilitat de demanar a l'Estat, per la via d'aquest article, de l'article 150.2, que la competència de poder celebrar un referèndum sobre el dret a decidir fos traspassada a la Generalitat i, per tant, que de forma concreta es pogués impulsar la consulta. A més a més creiem que la bondat d'aquesta via, per dir-ho d'alguna manera, d'entre les diverses possibles, està en el fet que respon a la petició de legalitat que per exemple des del Grup Socialista es fa, respon a la voluntat majoritària d'aquests grups, que en el seu moment, quan es va debatre l'Estatut d'autonomia, quan es va votar el 30 de setembre en aquest Parlament, doncs, com a mínim tots els que érem presents en aquell moment vam avalar i vam reclamar com una via possible i, per tant, com una via que políticament recolzàvem. Per tant, entenem que aquest pot ser, no?, l'instrument, la via, el camí per fer aquesta petició, per donar forma, hi insisteixo, al diàleg que creiem..., en el qual cal emplaçar el Govern de l'Estat i del qual volem un posicionament polític.

La presidenta parlava dels diferents calendaris. Sobre el calendari, dues reflexions. La primera és que en el proper Ple, el del dia 20 de novembre, es debat l'esmena a la totalitat dels pressupostos de la Generalitat. Aquest Parlament fa més de dos anys que no debat uns pressupostos; doncs, per la pròrroga pressupostària..., jo ara no hi entraré. Creiem que és prou important fer un debat a la totalitat dels pressupostos amb tota l'atenció que requereix, i, alhora, que la transcendència que té el que farem des d'aquesta comissió, des de la majoria per al dret a decidir, tingui també el seu propi escenari i, per tant, que el Parlament dediqui la solemnitat que mereix també l'inici de la petició a l'Estat en un moment diferent del debat dels pressupostos en aquest Parlament. Hi ha el marge del següent Ple, o hi ha el marge que es vulguin posar els grups, evidentment, per convocar el Ple o el moment solemne o parlamentari que decidim; més, tenint en compte que qualsevol petició que del Parlament surti cap al Congrés difícilment serà vista ja en aquest període de sessions, per tant haurà d'anar al proper període de sessions del Congrés, que té l'inici després de les vacances parlamentàries en el Congrés, que és, per tant, en el mes de febrer.

Per tant, sabem que en aquest Parlament ens hem de posar d'acord abans que acabi aquest període de sessions, i que fins al proper període de sessions no es veurà la petició que el Parlament hagi enviat al Congrés.

Dit això, el nostre grup el que creiem –i així ho hem expressat a la resta de grups– és que, d'acord també amb el que coneixem dels grups parlamentaris en el Congrés, hem de trobar la fórmula per la qual garantir el màxim rigor jurídic i la màxima força política a la proposta que surti del Parlament, però alhora també el compromís que no hi hagi una dilació en el calendari, que ens permeti també complir amb la idea que en un horitzó 2014 la consulta es pugui celebrar a Catalunya i, per tant, de garantir que això no va més enllà del primer trimestre de l'any 2014.

Aquestes són, no?, una mica, les aportacions que estem fent i, per tant, que esperem que puguin fer que concretem, d'alguna manera, en els propers dies, quina és la proposta a fer.

La presidenta del Parlament

I el senyor Arrufat...?

Quim Arrufat Ibáñez

Ràpidament. Nosaltres, com ja sabeu, no som entusiastes partidaris d'anar a preguntar a Madrid el que ja sabem com es respondrà; és la nostra posició. En tot cas, vam votar favorablement a la proposta de resolució plantejada durant el debat de política general, que instava a fer aquesta pregunta de si s'habilitarà o no la consulta a Madrid. Ho entenem, que es vulgui fer formalment allò que..., entenem que el president Mas amb aquella carta no havia complert les expectatives que s'havien dipositat en la petició de diàleg o la petició de poder celebrar una consulta.

Nosaltres entenem que no hi ha un conflicte jurídic, sinó un conflicte polític, que qui habilita les lleis és el mateix que políticament les pot moure i desencallar i que, per tant, portar-ho al Congrés de Madrid per la via que sigui és, si se li dona el pes polític que mereix i que crec –tothom n'és conscient– que té aquesta formulació a Madrid, aquest viatge a Madrid de la proposta de consulta..., el Congrés sabrà estimar si la vol rebutjar de pla, si vol obrir portes, si vol establir comissions de diàleg entre el Congrés i el Parlament, si vol fer el que hagi de fer; entendrà perfectament quina és la pregunta i entendrà també la dimensió de la resposta que hi vulgui donar.

Dit això, de les tres possibilitats que s'han obert o que hi ha sobre la taula de com portar el 150.2, la petició del 150.2 a Madrid, la de més rigor jurídic és la que té el calendari més llarg. I així, proporcionalment, la de menys rigor jurídic, la més política, la proposta de resolució votada aquí, traduïda en PNL, és la que té un calendari que s'hi adiu més amb els tempos que almenys a nosaltres ens semblen coherents i normals. És a dir, que per preguntar si hi ha possibilitats o no d'acordar una consulta no ens hi estiguem dos anys; no per habilitar el mecanisme, sinó per preguntar no ens hi estiguem dos anys.

Dit això també, després, òbviament, de dos anys sense pressupost i d'un any d'espera perquè hi hagi algun moviment efectiu del Govern de la Generalitat o del Parlament en aquest sentit, fer coincidir en un mateix

ple els pressupostos, o el debat de totalitat dels pressupostos, amb la posada en escena d'aquesta votació, si és que finalment es vol portar a Ple aquesta proposta de resolució, ens sembla adient per la majoria parlamentària, però poc adient per mantenir els dos debats separats i, per tant, pel bé de les majories socials necessàries a favor del dret a decidir.

En tot cas, nosaltres apostem pel menor calendari possible. No veiem cap possibilitat d'èxit en la proposta de portar una proposta de llei del Parlament a Madrid, pel calendari que coneixem i les zero possibilitats que coneixem d'abreujar aquest calendari; un calendari que no sé si ens duria al novembre, però com a molt aviat sí que ens duu al mes de maig o juny, i que, per tant, no el recolzarem per no eternitzar una pregunta que és senzilla, que és prou coneguda de la societat, que és prou coneguda políticament a Madrid, que és prou coneguda políticament aquí, que és prou coneguda políticament per tothom i que, per tant, la resposta, si volen, ens la podrien enviar per fax, sigui a favor o en contra o en termes intermedis. En tot cas, si cal fer aquest formalisme que es faci, però que no sigui etern.

I, per tant, en resum, nosaltres apostaríem perquè es votés una proposta de resolució, sigui en el Ple que ve o sigui en el primer Ple de desembre, per no coincidir amb el debat de pressupostos; una proposta de resolució al Ple del Parlament que instés els grups polítics amb representació a Madrid –que no és el nostre cas– a defensar una proposta no de llei o una proposició no de llei al Congrés dels Diputats, que insti a pronunciar-se el Congrés dels Diputats sobre la via del 150.2 o la que ells trobessin adient. I això, que ho decidim o bé avui –que ho veig, tal com van les intervencions, difícil–, o bé en els propers dies. Aquesta seria la posició de la CUP.

La presidenta del Parlament

Senyor Pujol, en nom de Convergència i Unió?

Oriol Pujol i Ferrusola

Sí, a veure si puc alleugerir molt, senyora presidenta, però, d'entrada, recordar, perquè jo crec que val la pena que ho recordem..., perquè en el fons és, indirectament, un encàrrec, que fóra bo que aquesta Comissió d'Estudi del Dret a Decidir entomés com a propi, no?

D'acord amb les resolucions del debat de política general, en el butlletí del 2 d'octubre, el punt número 5 diu: «El Parlament de Catalunya presentarà amb caràcter urgent a les Corts Generals, sia directament, sia per mitjà de les forces polítiques catalanes, la sol·licitud que el Govern de l'Estat actuï amb la corresponent voluntat política perquè se celebri un referèndum dins el 2014, d'acord amb alguna de les vies legals que ha definit el Consell Assessor per a la Transició Nacional.» Clar, podem fer veure que d'això no pertoca parlar-ne, com vostè ja ens va encarregar en el fons en alguna altra reunió de la comissió, podem fer veure que això no va amb aquesta comissió, però seria un autoengany total. Perquè, primer, existim com a comissió d'estudi. Segon, l'encàrrec com a resolució del

debat de política general, hi és, i és molt clara, i és bo que en aquest sentit, bé, no només en parlem sinó que, per què no?, doncs, puguem elevar i consensuar, en el marc d'aquesta comissió, el màxim de propostes perquè el Parlament de Catalunya es pronunciï.

I, en aquest sentit, doncs, certament, des de Convergència i Unió, si hem apel·lat –i nosaltres sols no, jo crec que ho ha fet una mica tothom, eh?– al fet que qualsevol plantejament ha de ser al voltant de la legalitat i el diàleg, jo crec que hi ha una cosa que ens podem dir ara mateix: de legalitat n'hem parlat molt en totes les compareixences –molt–, i no hi ha hagut cap compareixent que ens hagi dit que no hi ha una via legal per plantejar-ho. I amb més o menys encerts, potser hi ha algú que ho ha plantejat una mica diferent, però de forma molt unànime tothom ens ha dit que la 150.2 potser és la més raonable, així, com a mínim d'entrada. Ho han dit altres grups, i nosaltres en aquest sentit ho compartim.

Parlem de «legalitat» i «diàleg», però hi ha una cosa que ens hem de dir, potser en un moment ja de no anar a remolc de declaracions i contradecaracions: de diàleg no n'hi ha. No existeix. No n'hi ha enlloc, per moltes declaracions que es facin i titulars i plantejaments i... No hi ha diàleg. I en aquest sentit, doncs, si no hi ha diàleg –perquè no n'hi ha, perquè clarament hi ha algú que no està volent que hi hagi diàleg–, doncs, i assumint la resolució que tenim i, per tant, l'encàrrec que tenim com a membres d'aquest Parlament de, amb caràcter urgent, plantejar la sol·licitud al Govern de l'Estat perquè actuï amb la corresponent voluntat política..., ens obliga a moure'n alguna fitxa.

Jo comparteixo alguna de les intervencions que es feien des de la CUP, des d'Iniciativa per Catalunya i des d'Esquerra Republicana, en el sentit que, home, busquem si hi ha la voluntat política o no, amb la menor dilació possible, amb el menor temps possible. Busquem-ho. Perquè l'encàrrec el tenim i perquè no val la pena enganyar ningú: el diàleg és inexistent, absolutament inexistent. Aleshores, compaginant la necessitat d'aclarir i escatir aquesta voluntat política amb el rigor jurídic que alguna gent, doncs, fins ara ha plantejat, creiem que no hi ha cap mena de manca de rigor a plantejar una proposta de resolució perquè esdevingui i s'articuli com una proposició no de llei en les Corts, en el Congrés dels Diputats.

Això no treu, en cap cas, que en paral·lel, més endavant, si resulta que la voluntat hi fos, no treu en cap cas que això es pugui articular, per què no?, com una proposició de llei del Parlament de Catalunya, per descomptat. Però, certament, la proposició de llei del Parlament de Catalunya..., el mateix Consell Assessor per a la Transició Nacional ens deia: «Ull, ull, perquè això cau en mans d'un reglament, d'un estament, d'una institució, en la qual la dilació pot ser molt, però que molt llarga.» No infinita, però gairebé insinua com a infinita. I no estarem ni debatent el reglament ni esperant, doncs, en aquest sentit, que una altra institució decideixi si reglamentàriament procedeix o no sotmetre una proposició de llei a votació, no?

Per tant, en aquest sentit, la posició de Convergència és molt coincident amb la que s'ha expressat per la resta de grups; amb un advertiment, que és la conveniència de fer-ho en el proper Ple o no. Bé, ja ens hi adaptarem –ja ens hi adaptarem. Ens interessa més poder-ho fer que no pas si això ha de ser immediat... Des del nostre punt de vista –ja sé que s'entendrà una mica estrany això, senyora presidenta–, pot ser igual de rigorós un ple que parli de pressupostos i parli d'això, eh? I si fa falta, dotem-lo de més temps, de més dies. Pot ser molt rigorós que un parlament parli de pressupostos i parli d'això, carai! És que arriba un moment... Però vaja, si pel que fos –pel que fos–, resulta, doncs, que aquesta proposta de resolució, articular el 150.2, s'ha de fer en el Ple del dia 4... Complim, en tot cas, el que ens diu també el Parlament: «Amb la màxima celeritat possible, amb caràcter» –diu– «urgent.»

Gràcies.

La presidenta del Parlament

Bé. Escoltats tots, que és el que jo volia saber, estar informada de les converses i de les reunions no públiques que es fan, ja està vist que s'ha de seguir parlant per arribar al com i a la data.

Per tant, s'aixeca la sessió i els convido a seguir parlant i a buscar solucions.

La sessió s'aixeca a dos quarts de vuit del vespre i vuit minuts.